

DARBININKAS

XLVIII NR. 71.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 22, 1963

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIETUVOJE JAUNIMAS MAISTAUAJA

Lietuvos ir lietuvių klausimai protarpiais švysteli amerikinijoje spaudoje; kai kada ji seka ir lietuvių nuomonę amerikiniiais klausimais

Tautų naikinimo keliu - tebus viena nedaloma Rusija

Sovietai ėmėsi akcijos įvykdyti planą, pagal kurį nacionalinės respublikos būtų sujungtos ir paverstos "regionalinėm federacijom". Jų tikslas, N. Y. Times korespondento iš Maskvos aiškinimu, panaikinti skirtumus tarp etninių nerusiškų grupių. Nauja sistema reikėtų perėjimą į vienypę valstybę, pagrįstą bendra "komunistine kultūra".

Sovietai numatė pagreitinti užgrobtų kraštų rusinimą ir jų administracinio savarankumo naikinimą. Pradėjo nuo Azijos, eilėje jau Lietuva, Latvija ir Estija...

Tokis planas buvo partijos priimtas 1961 dvidešimt antrajame kongrese. Pereitą savaitę Frunze mieste, Kirgizų sostinėje, vidurio Azijoje, buvo konferencija. Tris dienas sociologai ekonomistai, teisininkai ir kalbininkai svarstė ir pagaliau

rekomendavo sudaryti mokslines grupes vidurio Azijoje, Pakaukazėje ir Baltijos regione numatyti būdą, kaip tose srityse įvykdyti "naujas federacijas".

Maskvos spaudoje apie tą konferenciją nebuvo skelbiama, bet Sovetskaja Kirgizija pranešė, kad konferencija pasmerkė "pseudomokslinę teoriją" apie kalbos grynumą, iškelė reikšmę rusų kalbos kaip susijūnimo priemonės tarp sovietinių etninių grupių ir reikalavo tikrinti nacionalistinę ideologiją, kuri galėtų priešintis numatytam tautų suliejimui.

Pradėjo nuo Azijos: Pirmas žingsnis, rašo Times, buvo padarytas prieš metus, kada 4 respublikos vidurio Azijoje — Uzbekas, Turkmenija, Tadžikistanas ir Kirgizija — atduotos vienos partijos ir vienos administracijos žiniai. Netrukus panašiai buvo suplaktos ir trys Pakaukazės respublikos — Armenija, Gruzija, Azerbeidžanas.

Eilė Baltijos valstybėm

Formalių atmainų — informavo Times — dar nėra padaryta Baltijos respublikose — Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, kur kultūrinio, ekonominio ir politinio suliejimo siekimas ribojosi bendrom konferencijom ir kultūriniais mainais.

Prie šios laikraščio informacijos tenka pridėti, kad respublikų naikinimo ir rusinimo planas jau yra užgriebęs ir Baltijos kraštus: jau sudaryti bendri administraciniai vienetai atskiro Gudijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Karaliaučiaus, arba Leningrado, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Karaliaučiaus ūkio šakom.

Frunzės konferencija rodo, kad Maskva yra nutarusi nacionalinių skirtumų naikinimą, administracinio savarankiškumo suliejimą, tautų rusinimą paskubinti ir Baltijos kraštuose.

Ryšiai su amerikiečiais laikraščininkais duoda jiems daugiau medžiagos apie padėtį Lietuvoje, ir jie savo ruožtu tai viename, tai kitam laikraštyje gausiau informuoja savo skaitytojus amerikiečius.

Boston Record American (kurio iškarpa atsiuntė skaitytojas Pr. P.) spalio 14 paskelbė kolumnisto Pierre J. Huss informaciją antrašte "Jaunimas Lietuvoje maištauja". Pradžioje informuoja,

kaip Baltijos valstybės teko Chruščiovui.

"Buvo — rašo Huss — nemaža krododilo ašarų, kai 1939 Stalinas ir Hitleris pasidalino Lenkiją, bet jokios ašaros, kai 1939 Sovietų kariuomenė klastingai su nacių pritarimu užėmė tris Baltijos respublikas. Niekas neliudėjo, kai Hitleris 1941 išspyrė Staliną, bet buvo daug džiūgavimo, kai Stalinas "išlaisvino" visas respublikas. Jis pavertė jas 'sovietinėm liaudies respublikom', daugel tūkstančių žmonių nužudydamas ar deportuodamas į tolimus Rusijos kampus. Jis formaliai prisijungė teritorijas, ir šandien jos yra Nikitos Chruščiovo valdžioje, kaip jos buvo Stalino".

"Faktas, kad J. Valstybės ir kitos vakarų valstybės atsikaso

pripažinti svetimų teritorijų grobimą, Chruščiovui nieko nereikia". Ir diplomatinėse konferencijose Chruščiovas siekia įkalbėti, kad Baltijos regionas buvęs Rusijos dalis.

Huss betgi informuoja, kaip Chruščiovui nepasiseka priskiepyti Lietuvos jaunimui neapykantos Vakaram ir meliš komunizmui bei Rusijai.

"Šiapus uždangos gaunami sovietiniai spaudiniai — informuoja Huss — rodo, kad sovietinė valdžia ir sovietų gyvenimo būdas ten yra daug mažiau sveikinamas, negu Chruščiovas nori jus tuo įtikinti. Vilniuje leidžiamo laikraščio egzempliorius iš rugpiūčio pradžios karčiai skundžiasi, kad tarp 66,000 jaunimo Lietuvoje reikiama pasipriešinimas marksizmo mokymui. Laikraštis taip pat kaltina vadovėlių leidėjus, kad jie rodo mažą dėmesio "mūsų brangaus Lenino gyvenimui".

Huss pakartoja sovietinio laikraščio kaltinimus, kad buržuazinė ideologija braujasi į mokytojų šamone; kad mokytojai neuzdėga neapykantos imperialistų siekimam. Pakartoja ištrauką iš sovietinio laikraščio, kaip Klaipėdoje mokiniai išmainą sovietinio jaunimo garbę į kramtomąją gumą ir skudurus: "Toks abejingumas svetimos ideologijos skverbimosi atžvilgiu yra piktžolės, kurias reikia rauti. Skaudu, kad yra mokytojų, kurie žodžiais skelbia ištikimybę komunizmui, o asmeniniu savo gyvenimu palaiko taikningiausią koegzistenciją su buržuazine morale ir papročiais. Mokytoje toks mokytojas yra ateistas, bet iš jos išėjęs šliaužia į bažnyčią ir meldžiasi. Kitas dedas esąs patriotas, bet tai nekliudo jam priimti išmaldas (siuntinius) iš tetų ir dėdžių Amerikoje".

Tuos sovietinio laikraščio skundus suminėjęs, Huss padaro išvadą: "Baltijos gyventojų 7,000,000 mielai iškeistų Chruščiovo stebuklingą koegzistenciją į amerikoniškumą drabužius ir kramtomąją gumą".

—
Skelbia ir reagavimus
Life rugsėjo 13 specialiam numerio Sovietų Sąjungai suminėjo plačiau Latviją ir Estiją, siauriau Lietuvą. Tas pats žurnalas spalio 4 paskelbė Leonardo Valiuko laišką, kuriame stebimasi, kad žurnalas nesuminėjo Baltijos valstybių prispaudos sovietiniame junge; priminė taip pat, kad jau 36 Kongreso nariai įteikė rezolucijas už laisvę Lietuvai, Latvijai, Estijai. Specialusis Life numeris nepasitarnavęs Baltijos valstybių ir kitų pavergtų tautų laisvei. Redakcija rado reikalo pažymėti, kad Baltijos valstybių prisijungimo J. Valstybės niekada nepripažino, tačiau jos veikia dabar taip pat kaip ir kitos 12 respublikų.

—
Seka tautinių grupių pasisakymas

Kai išliko kviečių pardavimas Sovietam, The Wall Street Journal rugsėjo 27 surinko tautinių grupių spaudos ir organizacijų nuomones. Rado, kad jų daugumų nuomonės yra prieš pardavimą. Iš lietuvių spaudos suminėjo, kad Darbininkas tos dienos numeryje pirmame puslapyje pardavimą įvertino kaip "naują žingsnį į kolaboravimą". Jei sekami tautinių grupių pasisakymai, tai lygiai ir tautinės grupės seka amerikinės spaudos pasisakymus (Minėto Wall Street Journal iškarpa atsiuntė net iš Chicago Darbininko skaitytojas Z.).

HOME: Amerika juo patenkinta

Anglijos ministru pirminku spalio 20 karalienė pakvietė Earl of Home, buvusį užsienių reikalų ministrą, kurį rekomendavo Macmillanas. Home pakvietimas buvo smūgis konservatorių partijai, nes grėsė jos skilimas, kada buvo apeiti kiti kandidatai, kurie partijoje turėjo atsakingas pareigas. Tarp jų labiausiai buvęs Macmillano pavaduotojas Butleris. Jis jau antru kartu apeitas, nes ir po Edeno jis buvo pretendentas, o kviestas buvo Macmillanas. Tačiau Butleris nurijo savo ambicijas ir naujoje vyriausybėje sutiko būti užsienių reikalų ministru. Tada ir kiti partijos nariai aprimo. Amerikoje Home pakvietimas priimtas su pasitenkinimu. Jis kaip ir naujasis Vokietijos kancleris Erhardas laikomi ištikimais Amerikos politikai.

JUNGTINĖSE TAUTOSE:

J. Tautose spalio 21 siūlymas priimti kom. Kiniją atmetas 57 prieš 41, 12 susilaikius. Pernai buvo atmeta 56: 42.

J. Tautų komisija, pakviesta P. Vietnamo prezidento padėties ištirti, spalio 21 išvyko.

Jungtinių Tautų savaitę pradėdant, spalio 20 šv. Patriko katedroje buvo atliaktytos pamaldos. Dalyvavo sesijos pirminkas Carlos Sosa Rodriguez ir 222 diplomatai.

GROMYKO: Negali būti blogiau...

Sovietų min. Gromyko spalio 18, išvykdamas į Maskvą, korespondentam pareiškė, kad trijų ministrų pasikalbėjime nebuvo jokios pažangos. Padėtis tokia, kad blogiau ir būti negali. Kalti, žinoma, Vakarai. Rytojaus dieną Gromyko jau paskelbė, kad korespondentai jo pareiškimą iškreipė. Maskvos spaudoje jau buvo skelbiama optimistiškai, kad viskas eina gerai.

KONGRESE:

Pilietinių teisių įstatymas susilaukė naujų sunkumų. Kai Robert Kennedy pasiūlė įstatymą sušvelninti, kad jis galėtų praeiti pro pietiečius Kongreso atstovus, susilaukė sen. Javits, sen. Douglas kritikos, o negrai grasina naujom demonstracijom.

Paramos kolegijų statybai spalio 21 senate priimta 1,895,000,000 dol. Tai penkerių metų planui. Atstovų Rūmai buvo priėmė 1,195,000,000 trejų metų planui. Abidvi institucijos numatė, kad privatinėm kolegijom gali būti duodamos paskolos.

VIETNAMAS: Skilimas nuo Amerikos vis gilėja

Apsaugos sekretoriaus McNamara ir jungtinio štabo viršininko gen. Tayloro kelionė po Vietnamą buvo sudariusi pakenčiamus santykius tarp Amerikos vyriausybės ir Vietnamo: prezidentas paskelbė, kad pagrindinis tikslas yra karas su komunistais ir tam reikalui bus bendradarbiaujama su Diem vyriausybe, nors jo vidaus politikai ir nepritariama. Bet atėjo nauji įvykiai, kurie padėtį iš naujo apkartino.

Iš Amerikos pusės: Amerika sustabdė prekybinę paramą maždaug iki pusės visos ūkinės paramos Vietnamui. Tai buvo spaudimas prezidento Diem vyriausybei.

Iš Ngo Dinh Nhu: Prezidento brolis Ngo Dinh Nhu korespondentam pareiškė, kad Vietnamo tauta nustojo pasitikėti Jungtinėm Valstybėm. Esą nesuprantama, kodėl pustuzinis CIA ir kitų Amerikos įstaigų pareigūnų palaiko santykius su budistais, ragino juos nuversti vyriausybę ir kurstė savivūdybę.

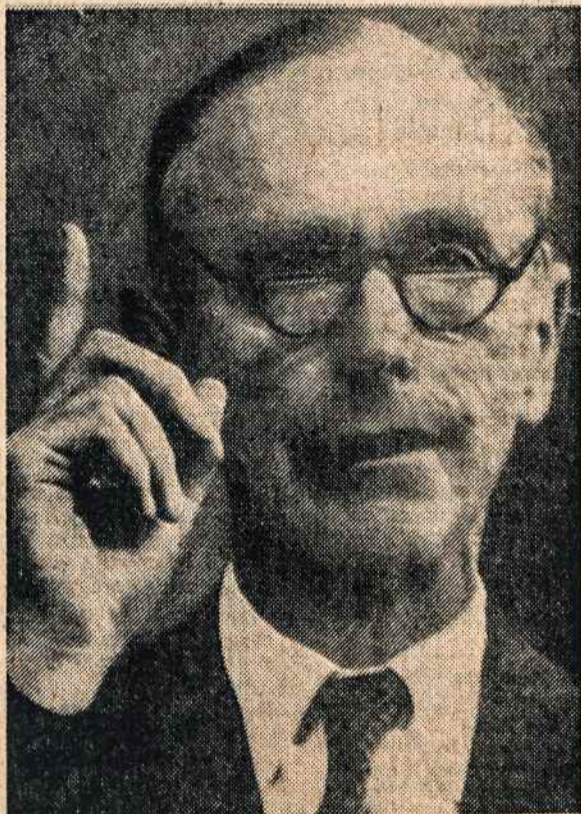
Iš Madame Nhu: Pagriežtėjo Madame Nhu kaltinimai Amerikos vyriausybės pareigūnam. Esą valstybės departamento pareigūnai Saigone mėginę sulaikyti ją nuo kelionės į Ameriką, įspėdami negalį garantuoti jai saugumo. Esą paramos Vietnamui sulaikymas reiškia, kad vyriausybėje yra asmenų, kuriems mažiau rūpi kova su komunizmu, negu kova su Diem vyriausybe. Ji reišė pastenkinimą dėl visuomenės priėmimo jai, bet prikišo spaudai, kad jos pareiškimus ji dažnai iškraipiusi, ir negalinti suprasti vyriausybės ignoravimo jai, kada Baltuosiuose Rūmuose buvo priimtas komunistų Titas.

Amerikos paskutinis atsakymas Vietnamui
Spalio 21 pranešta, kad Amerika papildomai nutraukė sumas kariuomenei, kuri tarnauja vidaus saugumo reikalom. Ties daliniai kaip tik yra žinioje saugumo viršininko prezidento brolio.

Kur konfliktas nuves — neaišku. Bet C.L. Sulzberger (Times) kalba ir apie tokią prielaidą: "Kai kurie šių (manevruojančių Amerikos ir Rusijos) draugai bei klientai slysta šalin ir kaip Pakistanas ir, gal but, abudu Vietnamai gali pasekti Jugoslavija į neutraliųjų pasaulį".

Vietname kovose su komunistais spalio 19-20 žuvo 40, sužeista 85; tarp jų 13 amerikiečių, kai buvo sužalotas helikopteris.

Vietname kovose su komunistais spalio 19-20 žuvo 40, sužeista 85; tarp jų 13 amerikiečių, kai buvo sužalotas helikopteris.

LORDAS EARL OF HOME, Anglijos ministras pirminkas.

ROBERT F. KENNEDY prieš vidaus klausimus: pilietinį įstatymą, kuris klidva Kongrese ir kuriuo nepatenkinti negrai; kovą su nusikaltimais, vykdytą komunistam registruotis įstatymu, kuris praktiškai nevykdomas; prieš 1964 rinkimus, kuriem vadovauti jis pasitrauks iš vyriausybės narių.

TITAS AMERIKOJE: Maža džiaugsmo, maža ir protesto

Jugoslavijos prezidentas Titas spalio 17 prezidento Kennedy buvo priimtas su visa prezidentui skiriama garbe — raudonu kilimu, 21 šūviu. Bet prie Baltųjų Rūmų buvo ir piketai, kurių plakatai vadino jį žmogžudžiu. Spauda pastebėjo, kad prezidentas išlaikė visą korektiškumą, bet spaudos fotografam neteko pagauti tokio momento, kad prezidentai paduotų vienas kitam rankas. Nuo reklamos, o gal ir tolimesnių piketų Tita išgelbėjo gripas, dėl kurio jis turėjo atsakyti nuo kelionės į San Francisco, kur jo laukė gub. Brown.

New Yorke spalio 20 Titas buvo panašiai sutiktas kaip ir Washingtonė.

Kelionė į Ameriką Titui buvo svarbi tuo, kad sulaužė Amerikos Kongreso ir visuomenės

opoziciją, dėl kurios 1957 jis turėjo atsakyti kelionės; gavo prez. Kennedy pažadą atsilankyti Jugoslavijoje ir viltis, kad atgaus prekybos palankumo privilegijas, kurias pernai Kongresas nubraukė. Kongrese tik keletas reagavo. Ohio dem. Lausche Tito pakvietimą pavadino "klaida", nes jis komu-

nizmui išplisti pasauly esąs daugiau padaręs nei Stalinas, Chruščiovas ir Mao drauge. O Michigano resp. kongresm. Johansen pasisakė esąs nušėbtintas pakvietimu į Baltuosius Rūmus komunistui Titui ir ignotik keletas reagavo. Ohio dem. Lausche Tito pakvietimą pavadino "klaida", nes jis komu-

nizmui išplisti pasauly esąs daugiau padaręs nei Stalinas, Chruščiovas ir Mao drauge. O Michigano resp. kongresm. Johansen pasisakė esąs nušėbtintas pakvietimu į Baltuosius Rūmus komunistui Titui ir ignotik keletas reagavo. Ohio dem. Lausche Tito pakvietimą pavadino "klaida", nes jis komu-

Domininkonai: Tebieško kompromiso

Konfliktas dėl naujos Dominikonų vyriausybės pripažinimo tebesitęsia. Amerika jos nepripažista ir paramą sustabdė. Amerika reikalauja grįžti prie konstitucinės tvarkos tuojau. Dominikonų vadovaujanti junta sutinka grįžti ir rinkimus skelbti gruodyje; sutinka dabar pritraukti dar porą grupių, kurios buvo Boscho šali-

ninkės. Ar tai patenkins Ameriką, neaišku. Teigiama, kad Amerika dabar jau nesispiria, kad valdžia būtų perduota buv. senato pirminkui, kurį remia ir Bosch, esąs užsieniuose.

— George Meany, unijų prezidentas, atnaujino spaudimą vyriausybei sumažinti darbo savaitės valandų skaičių.

Marijos pasirodymo vietoj statys kiaulides

T. Žiburiai spalio 17 paskelbė laišką iš Lietuvos, kaip sovietinė valdžia stengiasi sutrukdyti žmonių lankymąsi Skie monyse, kur pernai liepos 13-14 Romai Mėvytei, buvo pasirodžiusi Dievo Motina. Žmonių lankymąsi ir sovietinės valdžios trukdymus laiške vadina "kinais" ir taip rašo:

"Nuo to laiko, kai aš Jums paskutinį kartą rašiau apie Romutės kinus, tai tie buvo labai padorūs, bet paskutinis tai jau buvo labai žiaurus, taip kad baisu buvo ir žiūrėti. Vaizdavo minias klūpančių maldininkų, o per juos važiuavo sunkvežimiai. Tai buvo rėksmas,

šauksmas! Klauku buvo žiūrėti. Iš senų bobučių, kurios melodėsi su rožančiumi, buvo traukiama iš rankų ir mušama per veidus ir taip visą laiką nebuvo duodama melstis. Kai negalėjo įveikti, tai atvažiuo gaisrinė ir pradėjo į žmones pliti vandenį. Ir tai nieko negelbėjo, žmonės vis vien meldėsi. Bet vėliau, kai sustojo vartyti, tai daug sužeidė. Aš, prisžiūrėjęs tokio kino, sirgau beveik savaitę, todėl ir nusitraukė laiškas. Nežinau, turbūt tai mano paskutinis kartas į tuos kinus lankytis... Girdėjau, kad toje vietoj bus statomos kiaulidės".

ROSARIO MIESTE, Argentinoje, kun. A. Lubickas (d.) ir brolis lietuvių prie lietuviško kryžiaus.

Nesiduokite mulkinami tuo, ką jums rodo

Per kitas dešimtį dienų lankėme mokyklas, fabrikus, farmas iki begalybės. Buvo rodomi ružavi vaizdai, tačiau išlaidavo jau ir dėmes. Pvz. laivų statykloje Cardenas užkalbinau žmogų prie žvejybos laivų statybos, kur laivai buvo aprūpinami rusiškais motorais. "Jei jums darbas nepatinka, ar jūs galite jį mesti?" "Ne", jis atsakė, "aš turiu pranešti centrinei planavimo įstaigai, kad noriu naujo darbo, ir aš negaliu pasitraukti, kol nėra kitas paskirtas".

Prašom nuo kelionės susilaikyti (3)

Jiems tiesą. Aš jaučiausi labiau nepatenkintas, galėdamas pasakyti, kad daugumas mūsų amerikiečių remiami savo vyriausybės, kad mes visai nesijaučiame išnaudojami ir tik saujos žmonių laukia pas mus revoliucijos. Jiems buvo nuostabu tokius dalykus girdėti.

Kitą dieną lankėme farmą. Mačiau keletą naujų mūrinių namelių, kurie esą duoti darbininkam. Priėjau prie darbininko ir paklausiau, ar namas jo. "Taip", atsakė.

"Ar jūs galite jį parduoti?" "O, ne". "O kas nutiks, jei jūs pakeisite darbą?" "Aš neteksiu namo".

Vieną vakarą po dviejų valandų antiamerikinės kalbos, kurią sakė Havanos universiteto rektorius Juan Marinello ir kuriai mano draugai triukšmingai plojo, aš nebegalėjau toliau ištverti. Aš negalėjau priešintis atvirai. Aš nusprendžiau tai daryti iš pasaly. Nuo tada kiekvieno lankymo metu aš vaikščiojau nuo vienos grupės prie kitos mokykloje ar fabrike, leidausi į kalbas su kubiečiais, kurie man rodė klaidingai informuoti, ir sakiau

tų "kankinių", kurie žuvo revoliucijos metu. Nuliūdusios moterys turėjo daryti išpūdį lankytojams. Visas šis vaidinimas man rodė besirdišką. Bet vienas iš mūsų grupės John Milton iš San Mateo, Calif., taip rodėsi sujaudintas moterų ašarų, kad pasakė kalbą, atsiprašydamas, kaip jis sakė, "už Amerikos šautuvus, Amerikos kulkas, Amerikos treniravimą Batistos kariam".

Liepos 17 lankėme kalnuose mokyklą, kuri rengia žemės ūkio mokytojus. Ten gyvena 3,500 mokinių skurdžiose sąlygose — miega hamakuose, bėgančio vandens neturi. Teko išsikalbėti su daugeliu studentų. Vienas iš jų pavaižavo, kuo skiriasi jų "politinė laisvė" nuo mūsų "vergovės". Kai jis kalbėjo apie esamą laisvę, paklausiau: "Gerai, bet ar jūs galite išleisti lapelius su kaltinimais Castrui?" Jis sutiko, kad ne. Kai paklausiau kodėl, jis paaiškino: "Nes tai būtų neteisinga".

Buvo keistas daiktas, kad kiti mūsų grupės nariai matė tuos pačius dalykus kaip ir aš, bet jiems tai darė kitokį įspūdį. Sakysim, vieną vakarą mes vaishinome viešbutį vieną graikų žurnalistą nekomunistą. Allan Sheffield, studentas iš Berkeley, Calif., jam ėmė pasakoti apie priespaudą Amerikoje, — apie negrų išnaudojimą ir tt. Aš pajutau, kad turiu kalbėti. "Žiūrėk," sakiau Sheffieldui, "ar mes gyvename tame pat krašte? Aš niekur nematau tos priespaudos. Taip, mes turime rasinę problemą, bet stengiamės ją išspręsti, ir jau padaryta pažangos". Graikas domėjosi, ką sakiau, ir pakvietė į bokso ringą. Kai buvome dviese, jis kalbėjo: "Aš nesuprantu jūsų grupės. Aš buvau jūsų krašte ir žinau, kas ten yra.

Jūsų kompanijonai neatrodo, kad matytų dalykus tokius, kokį jie yra".

Turėjo ekskursija išvykti rugpiūčio 3. Išvykimas buvo atidėtas į rugpiūčio 13. Viešbuty, prieš išvykstant, buvo pasakyta atsiveikimo kalba. Bet kalbėtojas tuojau pat išpėjo: "Tarp kitko, jei jūs neišvyktumėte šiandien, tai jūs tikrai išvykiate kitą savaitę". Neišvykome. Kubos linija neveikė. Laukėme diena iš dienos. Išlaukėme ir iki rugpiūčio 25. Kelias paskutines dienas teturė-

LIETUVOJE

Smerkiame draugus avantiūristus, falsifikatorius

Spaudoje pradėta skelbti laiškus, kuriais pareiškiamas pasitikėjimas Maskvai prieš Kinijos komunistus. Pastarieji vadinami avantiūristais, falsifikatoriais, pseudorevoliucionieriais ir pan. Taip kaip prieš kurį laiką skelbė laiškus už taiką prieš Vakarų "imperialistus". Skilimas tarp Maskvos ir Kinijos komunistų jau nebeslepamas.

Lietuvių grafikai atidavė savo kūrinius Sovietams, kurie juos gabenasi į Ameriką ir rodyd parodose New Yorke ir Philadelphiaje. Viso būsia 70 graikų kūrinių. Lietuvių tarp jų esą šie: V. Jurkūnas su Melžėja, Neringa, Donelaičio portretu, Jurate ir Kastyčiu, A. Makūnaitė su Motina, Mergaitė su varpom, Piemenėle, Linus kloja, Kaimene ir kt.

Lietuvių knygos savaitė buvo surengta Minske rugsėjo 22-29. Iš šilmes buvo nulykę rašytojai Baltušis, Baltrūnas, Saja, Mackevičius, Bložė, Kaganovič. Iš Minsko dar lankėsi Gomely ir Gardine.

Iš Lietuvos buvo nulykę į Maskvą, į terapeutų konferenciją, Kauno medicinos instituto docentas J. Danis, medic-

nos kandidatas A. Matulis iš Vilniaus, Kauno kinikinės liginės vedėja Sulgaitė ir kt.

Siaulių pedagoginis institutas vadinamas K. Preikšo vardu. Jo studentai buvo išsiųsti į kolchozus bulvių kasti.

Kaune technikumė buvo gėlių paroda. Dalyvavo eilė ūkių, fabrikių ir apie 60 atskirų asmenų su keliais tūkstančiais eksponatų. Dėmesį traukė T. Ivanausko eksponatai.

Vilniaus univermagas (universalinė krautuvė) kovoja su fabrikių atsiunčiamom netikusiom prekėm. Gražina Kau-no batų dirbtuvei "Raudonajam spalui", Siaulių batų dirbtuvei "Elniui" ir kt. batus. Iš Anųskčių dirbtuvės atgabentų batų kontroleriai atmetė 90 procentų. Tai padai bematant atšoka, tai vinyt išlindusios į bato vidų. Tas pats univermagas visai nustojo priimti Vilniaus "Vienybės" fabriko žaislus, Kauno trikotažo gaminius, taip pat Vilniaus siuvyklos "Lelijos" gaminius.

Buvusį partizaną Stasį Šimanską Kaišiadoryse teismas nuteisė 12 metų kalėjimo: esą jis padegęs Jočiūnų mokyklą. Pagal korespondentų Z. Lapinsko ir I. Raudeliūno prašymą Stasys Šimanskas buvęs Saulių Sąjungos narys, antros sovietų okupacijos metu išėjo į miškus partizanauti. Buvęs kun. Rudžionio grupėje. Partizaniniam veiksmam pasibaigus, jis atsidūręs "Pirmūno" kolchoze Kaišiadorių ap. Lemiamoji diena jam buvusi š. m. kovo 8. Esą jis nusigėres, nuėjęs į mokyklą, kur buvo rengiamos "tarptautinės moters dienos" iškilmės. Nuėjęs su medžiokliniu šautuvu ir pareikalavęs išsiskirstyti, nes jis neleisiąs, kad jo name rinktųsi driskiai. Paskui brūkstelėjęs degtuką ir apsaugojęs namą, kad susibėgę gaisro neužgesintų.

Jordano Karalystė ieško gerų santykių su Maskva ir Egiptu.

Prabangiai išgražinti ir su geru naudojimusi šie šviesūs automobiliai suteikia Fordams naują liniją 1964 metams. Labiausiai parduodami Ford Galaxie 500 turi net tris naujus stogus, taip pat ir 4 durų automobiliai. (fotografija viršuje). Penki skirtingi motorai, keturios atskiros transmisijos ir trijų skirtingų greičių transmisijos, vadinamos Cruise-O-Ma-

tik Dual Range, galima dabar pasirinkti ir kai kurie modeliai turi net 390 kubinių inčų padidinimą.

Ford Galaxie turi 16 skirtingų modelių 1964 automobiliam, dviejų ar keturių durų, su atidaruomu stogu arba paparasti, station wagons arba įprasti automobiliai (apačioje fotografija). Sk.

NAUJAI pagražintas 1964 FORD Fairlane automobilis daro didelio automobilio išpūdį ir suteikia labai gerą naudojamą, kas buvo įrodyta Indianapolis "500" lenktynėse. Nors naujas pagražinimas daro šį automobilį didesniu, bet jo didumas yra kaip 1956 Ford iš lauko; iš vidaus kaip ir 1959 Ford. Penkios motoro rūšys, iš kurių trys yra tos pačios, ku-

rios laimėjo antrą ir septintą vietas Indianapolis lenktynėse, ir yra panašiai pagaminti kaip Fairlane V-8. Jie apima du 289 kubinius inčus V-8, vienas 260 V-8, 170 ir 200 kubinių inčų šešių cilinderių motorai. Palyginus su penkios rūšies transmisijomis, šie automobiliai žada 1964 metams gerą naudojamą; be to, jie yra ekonomiški. (Sk.)

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytas, spalvotas, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir salikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIRCLE 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. Licensed by V/O Vnesheimportorg

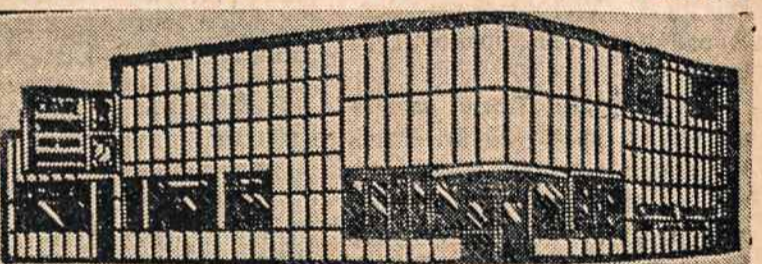
SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS

— GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutampausite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausį skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 806 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av. Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue FI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- LAKWOOD, N. J. — 126 4th Street FO 3-9569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 97 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FL 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PI 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres. Tel. LAfayette 3-1083
47 and Rockwell Street. Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą. VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrd. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, sukneli! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 "A.K."

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Vaziuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancy Street. Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in
August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai
nėra grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūna
išrašyti iš redakcijos nuomonė. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dieviškojo valdovo šventėje

Dievas ir valdovas eina per žmonių istoriją neperskiriami. Nesvarbu, kokią vardą Dievas vadinamas, kaip Jis suprantamas ir garbinamas, Jis visais laikais ir visų tautų laikomas aukščiausiu žmonių valdovu.

Faraonas, tur būt, labiausiai visiem girdėtas ir žinomas senojo Egipto valdovas. Tai vienas iš ryškiausių pavyzdžių, kaip valdovai buvo laikomi dievais. Apie faraonus buvo sakoma: "jeigu jie nebūtų dieviški, tai po mirties dievai jų nepriimtų, o žmonės negarbintų". Iš senųjų faronų buvo reikalaujama, kad žmonijai akivaizdoje laikytųsi be dėmės ir rūpintųsi savo tautos tvarkingu gyvenimu. Žmonėse būta primityvaus tikėjimo, kuris juos laikė moralinėje tvarkoje. Kai nuo tos aukštumos nuslydo valdovai ir žmonės, senasis kultūringas pasaulis žuvo.

Diktatoriai yra mūsų laikų susidėvėję valdovai, bet didžia dalimi be jokio tikėjimo. Prisimename dievintąjį Staliną ir tokios pačios pakopos Hitlerį, nors jįsi kone kiekvieną žymensnę savo kalbą užbaigdavo suminėdamas Apvaizdą. Jo lūpose tai reiškė nebe Dievą, bet "tūkstanties metų" nacinę imperiją... Dabar tokį pat siekimą dedasi atstojanti sovietinė rusų imperija, grindžiama "neišvengiama istorijos lemtimi", esą komunizmui skirta valdyti pasaulį.

Bet vienoks ar kitoks valstybės sudievinimas, būtų jis nacinis ar komunistinis, reiškia žmogaus sugyvinimą. Rusų filosofo N. Berdiajevo žo-

džiais: "valstybės deifikacija yra žmogaus bestifikacija". Žvėris arba bestija ateina dėl to, kad iš gyvenimo išjungiamas tikėjimas.

Tikėjimas yra tas pagrindas, kuriuo Dievas ir valdovas jungiami. Seniau žmonių tikėta, kad valdovai esą dievai ar bent pusdieviai. Senajame Įstatyme buvo pabrėžta, kad tėra vienas visų Dievas, ir tik Jis tegali būti garbinamas. Šiandien visiem žinoma, kad joks valdovas nėra Dievas, bet žmogus, kuris turi galios kitus valdyti.

Tačiau, nors žmogus tą galią paveldėtų ar kitu kuriuo būdu įgytų, ji savo esmėje neplaukia iš paties žmogaus. Pilotui buvo pasakyta: "Tu neturėtum prieš mane jokios valdžios, jei tau nebūtų buvę duota iš aukščiau". Iš tų Evangelijos žodžių kartais pasisaijoma: ar gali būti iš aukščiau duota pikta, priedarbia, neteisinga valdžia? Atsakoma taip pat klausimu: ar žmonės neturi dar kitų galių, kurias verčia piktybėmis, užuot panaudoję geram? Ar jie savo žodžio, kalbos dovanos, nepaverčia melu, o savo prigimties tikslingų aistrų — gašlumu? Jie tai daro dėl to, kad nebesivaido.

Kristaus Valdovo šventė daugiau primena valdymą, negu valdymą. Valdovas žmogus, kuris gauna galios kitus valdyti ir pats nesivaldo, nėra vertas net ir žmogaus vardo. Visiem yra duoti tikrojo Dievo, pasaulio ir žmonių Valdovo įsakymai, kaip reikia valdytis, kad ir valdžia nebūtų piktnaudžiaujama.

Asmeninis kiekvieno susivaldymas yra ta pradžia, kuri veda į teisingą ir žmonišką valdymą valstybėje. Tada išnyksta ir "dievukai" šeimoje bei visuomenėje, kur jie pridaro daug pikto sau ir kitiems.

Ketvirtas pasaulinis krikščionių demokratų kongresas

Rugsėjo 26-29 Strasboure, Prancūzijoje, įvyko IV-asis pasaulinis krikščionių demokratų kongresas. Kongresą organizavo trys tarptautinės krikščionių demokratų organizacijos: Nouvelles Equipes Internationales (NEI) — Europos laisvųjų kraštų k.d.; Organizacion Democratica Cristiana de America (ODCA) — Pietų Amerikos k.d.; Christian Democratic Union of Central Europe (CDUCE) — Vidurio Europos pavergtųjų tautų k.d.

Kongrese dalyvavo iš 42 Europos, Pietų Amerikos ir Afrikos krikščionių demokratų partijų apie 250 atstovų.

Padaryti trys pagrindiniai pranešimai:

Jean Seitlinger (prancūzas) — NEI generalinis sekretorius, tema: "Europa ir jos solidarumas atsilikusių kraštų atžvilgiu".

Tomas Reyes Vicunia (čilietis) — ODCA generalinis sekretorius: "Politinė padėtis Pietų Amerikoje".

Konrad Sieniewicz (lenkas) — CDUCE generalinis sekretorius: "Universalinė žmogaus teisių deklaracija ir jos vykdymas".

Pranešimų paliestais klausimais padiskutuota ir priimtos rezoliucijos:

1. Pasaulinėje ploteje:

— tvirtina, kad krikščioniškosios demokratijos pagrindinis tikslas yra sudaryti teisingą ir nuolatinę taiką, pagrįstą žmogaus teisių, laisvės, tautų laisvo apsisprendimo teisės ir socialinio teisingumo reikalavimu;

— todėl krikščionys demokratams atmeta visų formų totalitarinius režimus, visas diskriminacines formas, kviečia žmoniją ir tautas efektyviu būdu ir tikra solidarumo dvasia jungtis kovai prieš tas negeroves.

2. Rytų-Vakarų santykiu klausimu:

— mano, kad Maskvoje neseniai pasirašytas susitarimas yra pirmas žingsnis į visuotinę ir kontroliuojamą nusiginklavimą;

— pageidauja, kad kitomis sutartimis būtų siekiama pašalinti tikrąsias tarptautinės įtampos priežastis taikai konsoliduoti;

— pritaria, kad Šiaurės Atlanto sutarties organizacija

(NATO) turi būti stiprinama ir paruošta šio meto reikalavimams, kol komunistų grėsmė nesiliauja.

3. Pietų Amerikos reikalu:

— pritaria Europos ir Pietų Amerikos krikščionių demokratų solidarumo būtinumui pastarųjų kovoję už socialinį teisingumą, ekonominį išsivystymą ir tikros laisvės režimus;

— kviečia krikščionis demokratams daryti žygių Bendrosios Rinkos organizacijoje, kad ji konkrečiomis priemonėmis padėtų to kontinento specifines problemas išspręsti. Ta prasme pritaria Europos parlamento specialioms rekomendacijoms ir Europos egzekutyvinės komi-

sijos toje srityje padarytiems pasiūlymams;

— pritaria krikščionių demokratų planui Pietų Amerikos bendruomenei sudaryti.

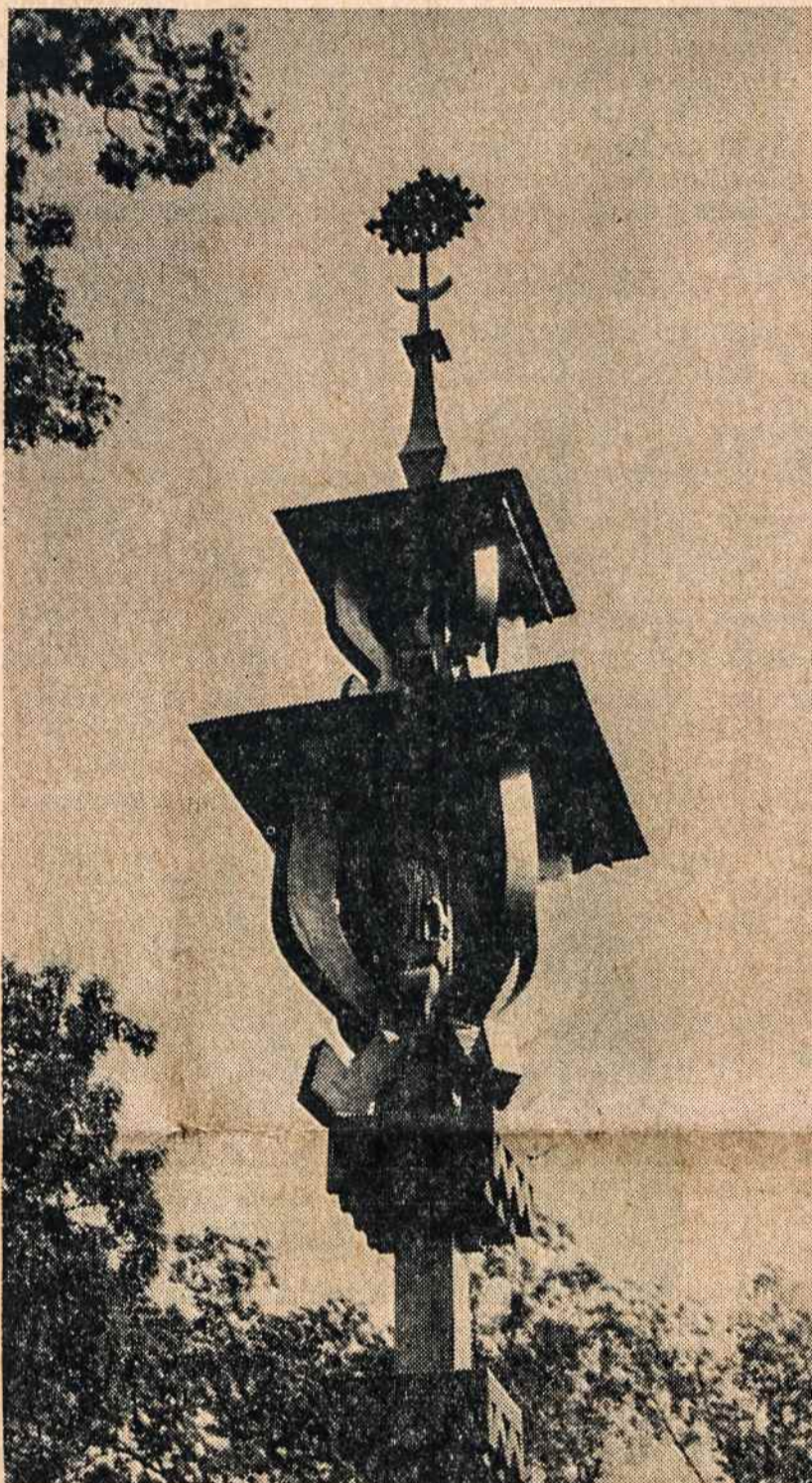
4. Afrikos klausimais:

— sveikina gausias Afrikos tautas, pasiekusias nepriklausomybę;

— tiki, kad tų kraštų pasireiškiančios dvasinės jėgos sudarys joms sąlygas išvengti diktatūrinį ir komunistinį režimą ir pasitarnaus pilnam žmonių išsivystymui.

5. Europos ploteje:

— tvirtina reikalą tęsti Europos pastangas visoms jos tautoms sujungti;

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS Jokūbo Stuko vasarvietėje Long Island. Nuotr. V. Mazelio.

— pripažįsta Europos Šešių Bendruomenę, kaip Europos struktūros branduolį. Europos, kuri turės būti konsoliduota, sujungus trijų Europos Bendruomenių vykdomuosius organus ir tiesioginius bei visuotiniu balsavimu išrinkus Europos Parlamento narius.

Tik šiuos sprendimus įvykdžius, bus galima sudaryti tikroji tautų bendruomenės bendra gerovė ir socialinis progresas laisvėje ir taikos apsaugoje.

Taip pat nutarta suorganizuoti 3-iam pasauliniame k. d. kongrese Santiago, Čilėje, sutartą k. d. pasaulinį komitetą. Jį sudarys Europos ir Pietų Amerikos (NEI ir ODCA) k. d. tarptautinių organizacijų po tris atstovus, Vidurio Europos K. D. Sąjungos (CDUCE) ir Jaunųjų KD tarptautinės organizacijos (U.I.J.D.C.) — po 1 atstovą.

Komiteto uždavinys yra stiprinti k. d. bendradarbiavimą tarptautinėje ploteje ir paruošti penktąjį pasaulinį k. d. kongresą.

Kongrese dalyvavo visa eilė žymių asmenų iš daugelio kraštų. Be jau išvardintų, pažymėtini: Rheinlando-Westfalijos ministeris pirmininkas F. Meyers, Čilės senatorius E. Frei, Vak. Vokietijos Bundes- tago CDU frakcijos pirmininkas Von Brentano, CDU gen. sekretorius K. Kraske, buvęs NEI pirmininkas, Belgijos valstybės ministeris de Schryver, Pierre Pflimlin — dabartinis Strasbourgo burmistras, Europos Tarybos patariamasis ansamblėjos pirmininkas, buvęs Prancūzijos ministeris pirmininkas ir daug kitų.

P. Pflimlin ir de Schryver savo kalbose šiltai priminė Europos paverttas tautas, pareikšdami, kad k. d. yra pareiga padėti atstatyti pavergtųjų tautų laisvę.

Lietuvos krikščionims demokratams kongrese atstovavo jų atstovas ir NEI lietuvių grupės pirmininkas Paryžiuje Eduardas Turauškas. P.V.

Vyčiai prašys melstis už Lietuvą

Lietuvos vyčių centrinės apygardos (Mid Central District) suvažiavime Detroito spalio 12-13 vyriausias dvasios vadas kun. J. Stanevičius pranešė, kad visos Lietuvos vyčių kuopos bus prašomos įsijungti į maldų vaju už Lietuvą, nes "visi gerai mato, kad vien laišku rašymas valdžios atstovam nėra per 20 metų negražiuo laisvės Lietuvai." Reikia dar ir kitokių žygių — maldos.

Toliau buvo nutarta daugiau remti Dainavos stovyklą. Ateinančiais metais bus rūpinamasi suteikti daugiau vaikų ten stovyklauti. Šiluvos koplyčios statymui paskirta 50 dol. auka.

Nutarta kitų metų šios apygardos seimą vėl šaukti Detroito, ne Pittsburghe, kaip anksčiau buvo manyta, nes šia seime niekas iš Pittsburgho nedalyvavo. Kitų metų seimą rengs šv. Petro ir šv. Antano parapijų kuopos. Šį seimą rengė Detroito Dievo Apvaizdos kuopa.

Į naują valdybą išrinkta: dvasios vadas — kun. Mykolas Kundrotas, pirm. — Frank Zager, (Detroit 79), I vicepirm. — Juozas Kazlauskas (Detroit 79),

II vicepirm. — Juozas Chaps (Detroit 79), išd. Petras Luiza (Cleveland), sek. Sophie Zager (Detroit 79), išdo globėjos — Marijona Trainy (Cleveland) ir Stella Padolski (Detroit 139) Kultūros reikalų vedėjas — Alice Kirkilis (Cleveland), ritualo vedėjas — Bob Boris (Detroit 102), lietuviškų reikalų vedėjas — Pranas Gudelis (Dayton), sargyba — Mykolas Petkus (Dayton).

Seime dalyvavo naujoji centro valdybos pirmininkė Elena Šaulytė iš Philadelphijos ir garbės narys Pranas Vaškas iš Newark, N.J.

Sekmadienį, palydėti Lietuvos veteranų, su vėliavomis dalyvavo Dievo Apvaizdos bažnyčioje, kur iškilmingas mišias aukojo kun. M. Kundrotas, asistavo kun. J.V. Stanevičius ir kun. M. Dauman. Giedojų vyčių choras. Bažnyčioje į ketvirtą vyčių laipsnį buvo pakelti Mykolas ir Kazimieras Petkai iš Dayton.

Seimas baigėsi banketu parapijos svetainėje. Dalyvavo dar kun. Viktoras Kriščiūnėvičius iš šv. Petro parapijos.

Dainius

NIKOS KAZANTZAKIS

Šokis miesto aikštėje

(4) — Kur tavo šilkiniai rūbai ir rausva kepuraitė su auksiniais apvadais? — paklausė draugas.

— Velnias man buvo tai dovanojęs, aš jam gražinau atgalios.

Draugas peržvelgė Pranciškų nuo plikos galvos ligi basų kojų su lopytu ir perlopytu rūbu, negalėdamas atsistebėti.

— Iš kur toks ateini? — klausė su užuojauta.

— Iš kito pasaulio, — atsakė Pranciškus.

— O kur eini?

— Į kitą pasaulį.

— Tai kodėl dainuojai?

— Kad nepaklyščiau...

Draugas pakraipė galvą. Matyt, būta jo geros širdies, jeigu paėmė Pranciškų už parankės, paprašė drauge eiti ir linktelėjo man, kad juodu sekčiau.

— Jeigu aš teisingai suprantu, mano senasai drauge Pranciškau, — pastebėjo draugas, — tai tu nori gelbėti pasaulį. Bet paklausk mane, prašau:

dabar žiema, eikime pas mane — aš tau duosiu šiltesnį rūbą. Gali gi numirti persišaldęs. Kaip tada gelbėsi pasaulį?

— Aš esu apsilvilkęs Dievu, — pasakė Pranciškus. — Man nešalta.

Draugas nusijuokė.

— Esi apsilvilkęs Dievu...

Deja, to nepakanka. Tau tikrai reikia šilto drabužio. Žiūrėk, gailiesi kirminų ir saugojies, kad jų neužmintum. Pasigailėk ir savo kūno. Jis yra it kirmis, apsigaubęs kiautu...

Neužmiršk, — įtikinėjo matydamas svyruojantį Pranciškų, — neužmiršk, kad kūnas yra reikalingas pasauliui gelbėti. Be kūno...

Tiesą sakai, — nutraukė jį Pranciškus. — Esi išlavintas ir sumanus vaikiną. Kūnas dar reikalingas. Veski, kur vėdi!

Mes pasiekėme draugo namus. Iš visko matėsi, kad buvo turtingas. Nuėjęs į kambarius, atnešė šiltą ir storą vilnonį apsiaustą, piemenų avimas batus ir riestą lazda.

— Tai mano piemeniškas

apdaras, — pasakė. — Imkis ir užsilviki!

Pranciškus ėmė vilnonį drabužį ir matavo su savo stuoomeiniu; jam buvo ligi pačių kulnų. Paskui prisimatavo gaubtą ir vėl nusiėmė. Juokėsi it vaiką.

— Man patinka, — pagaliau pasakė. — Patinka dėl to, kad primena parudusius rudens laukus ir žemę. Rufinai, — kreipėsi į draugą, — ar galėtum Kristaus vardan parūpinti tokį pat apdarą ir mano palydovui, broliui Leonui?

Rufinas rodėsi patenkintas, išgirdęs tuos žodžius. Jis pasakė:

— Tai bus gražu, kai liksiu žmonių prisiminime, parūpinęs jums drabužius, kuriuos judu, matau, verčiate vienuolių habitais. Ar turi mintyje, Pranciškau, kurti tokį ordiną, kaip šv. Benedikto?

— Aš ar Dievas? Turėtum Jo paklausti, kaip aš tai darau.

Pranciškus apsilviko jam dovanotu rūbu ir susijokė kime rastu virvagaliu. Tuo tarpu Rufinas atnešė ir man tokį pat drabužį. Ir aš susijuosiau virve. Tuojau pečiuose pajutau šilumą. Draugas dar pasiėmė mano tarbą ir nuėjęs prikrauti maisto. Kai jis grįžo, Pranciškus ištiesė jam ranką:

— Pakratyk tą molį!

Draugas nusijuokė ir stipriai paspaudė Pranciškui dešinę.

— Mano brangusis, mielas

mano drauge, broli Rufinai — dėkojo Pranciškus, — teduoda Dievas, kad šis rūbas, kurį tu man dovanojai, būtų tau užtikrinimu į dangaus karalystę... Ligi pasimatymo!

— Ar daugaus karalystėje? — paklausė juokdamasis Rufinas.

— Ne, dar žemės karalystėje. Teleidžia Dievas, kad ir tu vieną dieną išeitum į didelio ir tobulo džiaugsmo kelią.

Ir mes tuojau atsiveikino me. Lauke buvo vėsu. Dangu mi sklendė tirsti debesys.

— Matai, — pratarė Pranciškus šypsodamasis, — kada visai negalvoji, ką valgysi ir kuo vilkėsi, tai pasirūpina Dievas ir siunčia Rufiną su kupinu krepšiu maisto ir dviem rūbų eilutėm.

— O iš kur galiu žinoti, broli Pranciškau? Gali man paaiškinti.

— Matai, Dievas nori tiksliai to, ko mums reikia ir ko mes iš tikrųjų norime, bet nežino me. Dievas ateina ir pažadina

mūsų sielas, kvėpdamas joms nesuprantamą troškimą. Tai paslaptis, broli Leonai. Vykdyti Dievo valią — tai elgtis gliaui paslėpti savo valia. Dievo tarnas snūduriuoja net ir visiškai nevertame, kaip mums atrodo, žmoguje.

— Ar dėl to taisei šv. Domijono bažnyčioje. Ar tai buvo tavo valia, kurios dar nežinojai ir kurią Dievas pabudino tavo snaudulyje? Ar dėl to palikai tėvą ir motiną savo?

— Visiškai teisingai. Ir dėl to taip pat tu išsižadėjai visko, kad mane sekumei.

— Bet, broli Pranciškau, kartais mes geidžiame daugelio dalykų. Katras iš jų atitinka Dievo valią? — paklausiau lyg prieštaraudamas.

— Tas, kuris yra sunkiausias — atsakė atsidusęs Pranciškus.

Netoliese sužabavo ir sugriaudė. Ore pakvipo lietuvi. Aš dar paklausiau:

— Ar gali pasakyti, ko dabar geidi savo sielos gelmėje, broli Pranciškau? Gali pasakyti anksčiau, negu Dievas įkvėpia?

Pranciškus nuleido galvą, lyg būtų norėjęs kažką išgirsti.

— Aš nežinau, — atsakė vėl atsidusdamas. — Aš jaučiu savo dvasios gilumoj, ko nenoriu, bet aš nežinau, ko iš tikrųjų noriu.

— O ko tu nenori, broli Pranciškau? Ko nekenti ir ko būkš-

tauji labiausiai už viską? Atleisk man už tokį klausimą.

Pranciškus valandėlę svyravo. Paskui prasižijo, norėdamas kažką sakyti, ir vėl susičiaupė. Pagaliau pasiryžo ir tarė:

— Raupsuotojų. Štai ko aš labiausiai nekenčiu. Negaliu pakelti net žvilgio. Net tada, kai yra toli ir girdžiu juos skambinant, kad visi trauktųsi iš kelio, man jau darosi šlikštė.

Atleisk man, Dieve, bet vi- same pasaulyje nėra nieko kito, ko aš nekėščiau labiau už raupsuotus.

Ir jis nusispjovė. Atrėdė, lyg jam širdis pyktų ir svaigtų galva. Atsirėmė į medį, kad negriūtų.

— Žmogaus siela yra pikta, silpna, niekinga... pikta, silpna niekinga, — švelneno pakartodamas. — Viešpatie, kada jos pasigailėsi ir išgelbėsi?

Pradėjo lyoti. Užsimokšlė gautus, skubėjom, kad pasiektume artimiausį kaimą. Prieš mus išnoro jauna mergaitė, eju si priešinga linkme.

— Palaiminkite mane, Dievo šventieji! — paprašė prasi- lenkdama ir pasveikindama.

Pranciškus pridėjo savo ranką prie krūtinės, žemai nusilenkė ir atsakė į sveikinimą. I mergaitę nė nepažvelgė. Ji buvo graži, dailaus stumens, gyruvatinga.

— Kam tu akis nunėrei žemėn? — paklausiau.

— O kaip aš galiu žiūrėti į Kristaus sužadėtinės veidą? — atsakė.

Mes ėjome ir ėjome, bet niekur neužtikome nė žymės, kad būtų žmonių gyvenama. Kelia- vome pro dykynę. Visai sutemo. Lietaus pyla darėsi vis stipresnė.

— Ieškokime kokio urvo pasislėpti, — pasiūliau. — Dievas tikrai nenori, kad toliau taip birstume.

— Teisingai, broli Leonai. Dievas nenori ir mes nenorime.

Tamsoje žlibinėdami, kalno šlaite radome urvą. Pranciškus tuojau atgulė. Jis buvo patenkintas.

— Dievas siunčia lietu, — pratarė, — bet duoda ir gobtuvus; kai lietus išmarkėja, Jis atveda į urvą.

— Tikra teisybė, — pritariu.

— Ne, tikras mandagumas, — pataisė Pranciškus.

Susiradau tarbą su maistu, kurio buvo prikimsęs Rufinas, ir mudu sočiai užkandome. Akis ėmė merkti miegas. Aš tuojau sudribau, kaip šieno maišas. Negaliu susivaldyti nemigės. Bet aš nemanau, kad Pranciškus būtų miegojęs. Auštant išgirdau, kaip jis pašoko ir mane žadino:

— Kelkis, broli Leonai, — krutino mane koja, — diena jau beauštanti.

(Bus daugiau)

ATSIGAIVINU.

Nuotr. V. Mazelio

MOTERYS GYVENA ILGIAU

Viešosios Sveikatos Tarnyba JAV yra pateikusi duomenų apie moterų bei vyrų sveikatą ir amžių. Duomenys rodo, kad abiejų lyčių amžius ilgėja, tačiau moterys ilgiau gyvena, negu vyrai. Spėjamos dvi priežastys: kultūrinė pažanga ir didesni moterų atsparumai kai kurioms ligoms. Statistika taip pat rodo, kad moterys dažniau pasinaudoja medicinos pagalba. Pagaliau, vadinamoji "silpnioji" lytis pasirodo atsparesnė dinamiskajam technikos spaudimui. Reikėtų laukti, kad moterys, iš prigimties jausmingesnės, turėtų būti ir nervingesnės. Bet taip atrodo tik iš viršaus. Vidinė vyrų įtampa, kuri kartais nepastebima, juos sirgdina ir varo į kapus dažniau negu moteris.

Po šių bendrų pastabų pateikiami tokie konkretūs duomenys:

1. Moterys, gimusios šio šimtmečio pradžioje, teturėjo vilties sulaukti arti 50 metų (vidurkis 48, 3). Gimusios šio šimtmečio viduryje (1950) gali siekti 70 metų (vidurkis 71.1), o paskutinį dešimtmetį gimusios — dar pora metų ilgiau. Taigi artėja prie 75 metų; beveik dvigubai tiek, kiek anksčiau. Vyrai yra atsilikę apie 6-7 metais. Tai rodo ir didėjęs Amerikoje moterų našlių skaičius. Kodėl vyrai anksčiau iškrinta?

2. Medicinos pažanga sumažino limpamų ligų pavojų abiejoms lytims vienodai, bet moterys laimėjo tai, kad jų mažiau bėmirsta laukdamas kūdikių. Mažesnė medicinos pažanga padaryta, gydant širdies, vėžio, sklerozės (kalkėjimo), inkstų ligas. O čia pralaimi vyrai, nes jų daugiau miršta tomis ligomis. Moterys atsparesnės ir gajesnės. Net ir iš kūdikių daugiau glėbūs yra berniukai, negu mergaitės, ir berniukų daugiau miršta. Moterų harmonai, kurie kūną daro gyvatingą, ilgiau palaiko ir gyvybę.

3. Vyrai, kurie stumia pirmyn technikos išradimus, nuo jų daugiau ir žuva. Zudo didesnis nervų įtempimas, išsukias skilvio opas, širdies sutrikimas, aukštą kraujo spaudimą. Statistika rodo, kad šiomis ligomis vyrų iškrinta dvigubai ar

Mada dėl to dažnai keičiasi, kad sunkiau būtų pastebima jos tiranija, kuri atima moterim apsisprendimo laisvę.

net penkeriopa daugiau negu moterų. Nervų įtempimas bei nelaimės vyrų sunkiau pakeliami. Užtat ir vyrų savizudžių yra daugiau.

4. Vyrų profesija dažnu atveju yra pavojinga sveikatai ir gyvybei. Pavyzdžiui, nelaimingi atsitikimai darbe (statyboje, mechanikoje, naujų išradimų bandymuose ir k.) pareikalauja dvigubai daugiau vyrų aukų, negu moterų.

5. Vyrai mažiau paisy savo sveikatos. Jie daugiau geria ir rūko, tuo būdu parengia kelią nepagydomam ligom. Pradėjo ir moterys rūkyti, bet daugiau paskutinį dešimtmetį. Reikia palaukti rezultatų, nors kai kurie nemalonūs reiškiniai jau yra.

6. Moterys dažniau lanko gydytojus. Čia neįeina tie vizitai, kai laukia kūdikių. Vidutiniškai moteris aplanko gydytoją apie 5 kartus per metus, o vyras — nei keturių kartų.

7. Moterys dažniau praleidžia darbo dienas dėl nesunkios ligos, vyrai retai taip daro. Jaunesni per daug pasitiki savo stiprumu, o vėliau jaučia atsakomybę už šeimą ir darbą: kas bus, kai jį praras. Ir tuo būdu nemažai vyrų praranda sveikatą. Pavyzdžiui, moterys dažniau suseraga sloga, bronchitu, plaučių uždegimu (apie 15 proc. dažniau negu vyrai), bet vyrų miršta 40 proc. daugiau nuo tų susirgimų, nes mažiau saugosi: nesitraukia iš darbo ir negula lovon.

Išvada: paguoda tom moterim, kurios norėtų būti vyrais.

A. C.

LIETUVISKOS VESTUVĖS. Vaidina Putnamo bendrabučio mergaitės. Nuotr. B. Kerbelienės.

MOTERŲ PASAULY

MOTERIS ŽURNALISTĖ APIE VIENIŠUS VYRUS

Šis klausimas daugiau liečia vyrus, bet jis žinomas ir moterims, juoba, kad daviniai ir apibūdinimai surinkti amerikietės žurnalistės Eleonoros Harris. Iš kai kurių duomenų galima pasimokyti nevedusiems ir vedusiems. Suminėme tik pačius esminius skaičius, priežastis ir pažiūras.

SKAICIAI

Jung. Amerikos Valstybės ketvirtadalis visos vyriskos giminės yra vieniši žmonės. Jie sudaro 18,002,000. Iš jų puspenko milijono yra jaunuoliai viengungiai, kurie galėtų vesti; kiti našliai ir išsiskyrę arba apleisti. Nemažai našlių yra likę ištikimi mirusiom žmonom. Dalis išsiskyrusių jau nebeieško "naujo jungo". O kaip su ki-

tais, ypač jaunuoliais? Ar stinga moterų? Ne, yra pusketvirtas milijono netekėjusių moterų, daugiau negu nevedusių vyrų. Tai kur priežastys?

PRIEŽASTYS

Amerika yra virtusi "tautų kraustymosi" kraštu. Apie 35 milijonai amerikiečių kasmet keičia gyvenamąją vietą, iš jų apie pusketvirtas milijono jaunuolių. Dažnas vietos keitimas nepalankus pastovesnei pažinčiai; vos užsimezga pažintis ir suardoma naujų gyvenimo aplinkybių. Kitiem kliudo perkrautas darbas ar su juo susiję dažni važinėjimai. Vienas vedęs vyras pareiškė: "Jei nebūčiau vedęs, tai ir nevesčiau: tiek vargo man ir šeimai".

LIETUVAITES. Atvirukas, išleistas 1939 pasaulinės parodos New Yorke proga.

RAUDONDVARY gyvenimas verda

Putnam, Conn. — Nek. Pr. M. seserų laikoma bendrabučio gyvenimas vėl sukunkuliuo naujiems mokslo metams. Suvažiavo moksleivės ir studentės iš įvairių vietovių ir sukibo mokytis, studijuoti ir veikti.

Jau yra ir bendrabučio pačių mergaičių vadovybė. Viso bendrabučio seniūnė — Regina Čepulytė; studentų atstovė — Marija Norkutė ir moksleivių atstovė — Lidija Gorinaitė.

Išėjo linksmas bendrabučio laikraštukas, šį kartą pavadinamas žemaitiškai "Blynas un petelnas", 6 lapukų mašinėlė raštas ir multiplikuotas leidinėlis su rimtais ir vlinksmiais rašinėliais bei iliustracijomis..

Nors mokslui čia skiriama labai daug dėmesio, tačiau bendrabučio gyvenime ryškiai išlikoma ir lietuviškojo veikimo bei tautinio auklėjimo linkmė.

Mergaitės yra susiorganizavusios į kelias draugijas, pvz., ateitininkių, skaučių, Dainavos klubą ir k. Visos ne tik mokosi lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, bet dar atlieka įvairius kitus užsiėmimus; lietuviybės reikalams labai svarbius.

Praėjusiais mokslo metais, seselėms vadovaujant, pastatė didelį vaidinimą — "Lietuviškas vestuvės", su deklamacijomis, dainomis ir tautiniais šokiais. Vaidinimą nufilmavo žinomas filmų specialistas P. Jasiukonis. Bn.

Vienu ar kitu būdu sukliudytai ankstyvesniam amžiuje vesti, apsipranta, prisiziūri šeimos rūpesčių, darosi atsargeni ir bailesni. Jei ligi 35 metų neveda, tai dažniausiai ir lieka viengungiu. Tokie vyrai mėgsta moterų draugystę, bet ne vedybom, o tik pramogom, atostogom, laikui praleisti, prasiblaivyti. Tuo tarpu moterys visada turi šeimos siekinį. Joms ir sunkiau bei nepatogu vienom kur išeiti. Į vienišus vyrus daug dėmesio nekreipiama. Kiti jaučiasi visai patogiai, nenori susivaržyti.

PAŽIŪROS

Ankstyvesniam amžiuje daugiau lemia jausmai: skaišcios, idealios meilės arba geismo. Nepaisoma būsimų rūpesčių, vargų, pragyvenimo, nebijoma rizikos. Vėliau ateina šaltesni svarstymai: ieškoma geros draugystės savo gyvenimui, ilgimasi ir norima vaikų. Bet su amžiumi didėja ir vyrų reikalavimai būsimajai žmonai: daugiau kreipiama dėmesio grožiui, charakteriui, turtui, padėčiai. Vienas 53 metų viengungis taip apibūdino norimą, kad ji turėtų ateiti iš dangaus, o ne iš žemės.

KO NEISMOKSTA?

Viengungiai praktiškai nepatiria, kad gyvenimas nėra tobulybė nei šeimoje. Neismoksta aukotis ir priimti auką, nesupranta, kad yra šeimoje susisiderinimas ir kompromisai. Net ir romantiškai, idealiai bedraugavę, vedę patiria skirtumą, apsvylimo, kivirčių, nesiderinimo, bet išsilygina, jei tebeturi meilės ir geros valios. Tvirtesniai pagrindūi ir laimingesnei šeimai reikalinga keleriopo vienodumo — išsilavinimo, padėties, kultūros, tautybės ir religijos. Vienas antrą tada papildė ir paremia. J. Cederquist yra pastebėjęs: "Šeimoje brenimas tikiai tada įmanomas, kai vyras ir žmona supranta, kad jie vienas antro reikalingi". Senstas nevedęs vyras to jau nepasigenda. Jis norėtų slaugės, nebe žmonos. Norėtų jaukių namų ir kokios prieglaudos, bet ne šeimos židinio.

GYVENA TRUMPIAU

Garsi apdraudus bendrovė "Metropolitan Life Insurance" savo biznui žino ir gerą ir prastą, kas atsitinka vienišiem vyrām. Gera, kad anksčiau išmiršta, negu reikia pašalpą mokėti, jeigu taip buvo sutarta. Prasta, kad dažniau suseraga. Keturis kartus daugiau serga džiova. Penkis ar šešis kartus daugiau miršta nuo gripo ir plaučių uždegimo. Išsiskyrėlių penkis kartus daugiau nusižudo. Iš 100,000 vyrų tarp 20-40 metų nužudomi 24 išsiskyrę, 17 našlių ir 8 jaunuoliai. Lemia kerštas, turtas, blaškymasis. Seimoje gyvenančių nužudoma tik 4 iš 100,000. Neramybė vienišą žmogų kartais gena tokia skuba, kad automobilio nelaimėje keturis kartus daugiau žūva našlių ir išsiskyrėlių.

IŠVADOS

Vyrams: nesišaiptyti per daug iš mergaičių; kai jos vaikosi vyrų vedybom; jei jaunuolis mano vesti ir be rimtos priežasties delsia, jis gali likti nevedęs. Moterim: nerišti per daug savo širdies prie vyresnio amžiaus vienišų vyrų — nedaug iš jų žmonos beieško; tik laikinio malonumo, įvairumo ir pramogos. Vedusiems: nedūsauti, kad žemėje nėra tobulybės, bet padėti vienas antram tobulėti, nes medžiai netašomi be skiedrų. M.o.F.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS mokinės deklamuoja.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS šokėjos su mokyt. E. Tamošaitiene ir akordeonistu.

Švedės rašytojos romanas lietuviškai

Sally Salminen "Kotryna", romanas, abu tomai vienoje knygoje, 565 psl., kietuose drobnės apdaruose, dail. A. Kurasko pieštame trijų spalvų aplanke.

Siame išgarsėjusiame romane švedė Sally Salminen vaizduoja Alandų salas Baltijos jūroje, jų žmones — žvejus ir žemininkus, jų gyvenimą. Knyga priklauso prie geriausių švedų literatūros pavyzdžių, ypatingai stipri ir įdomi salietės moters Kotrynos vidaus pasaulio atskleidimu, jos gyvenimo dramatika, ryškiais charakteriais, situacijų tikrumu ir didžiuliu pasakojimo talentu, švedė emigrantė Brooklyne per kelias dienas po knygos pasirodymo padariusius pasauline literatūros žymybe.

Sally Salminen "Kotryna" priklauso prie tų retų literatūros veikalų, kurie ne tik perskaitomi su dideliu malonumu, bet kurie palieka neišdildomą išpūdį visą gyvenimą.

Knygą išleido Terra, 3237 West 63rd Street, Chicago 29, Ill. Kaina 5 dol. (s.)

— Julija Švabaitė-Gylienė, poetė, pradėjo dirbti Illinois universiteto histologijos skyriaus, laboratorijoje. Keleris metus ji dirbo "Draugo" dienraščio administracijoje.

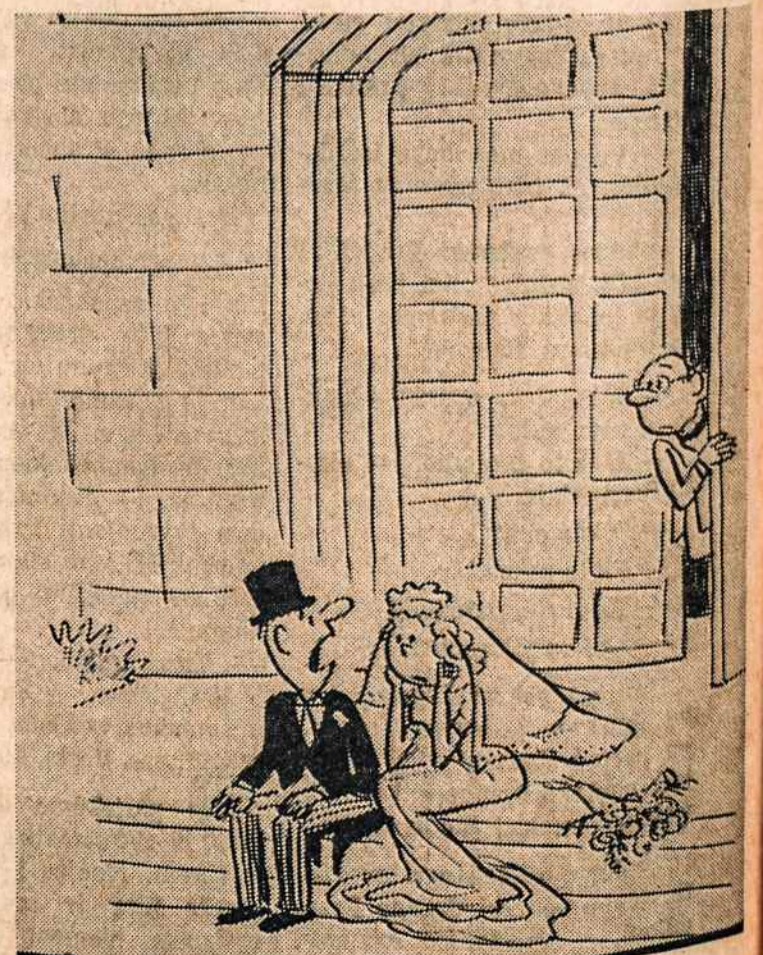
— Aldonos Stempuzienės, mezzo soprano, dainų ir arijų recitalis įvyks spalio 26, šeštadienį, Jaunimo Centre, Chicagoje. Rengia Santaros-Sviesos Federacija. Iš lietuvių kompozitorių programoje yra Banaitis, Gruodis, Jakūbėnas, Lapinskas, Sasnauskas, Šimkus ir Švedas.

— Ona Vilkenė, gyv. Encino, Calif., Lietuvos vyčių seniorė, keliauja po Tolimuosius Rytus; kelionėje žada išbūti kelis mėnesius.

— Dr. Marija Gimbutienė, šį rudenį pradėjusi profesoriauti Los Angeles universitete, gruodžio 7 šv. Kazimiero parapijos salėje skaitys paskaitą "Lietuvių tautos kilmės problema". Dr. M. Gimbutienė, kuri anksčiau gyveno Bostone, dabar gyvena Pacific Palisades, Calif., su abiem dukrom — Rasa ir Živile.

— Milda Lenkauskienė yra vienintelė moteris Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyboje; ji eina sekretorės pareigas. Valdybos būstinė yra Clevelande.

— Dr. Aldona Šlepetytė, profesoriaujanti New Yorko universitete, jį atstovavo modernių kalbų profesorių kongrese, į kurią buvo suvažiavę New Yorkan, Europos, Azijos, Afrikos ir Amerikos lingvistai.

MES dar aiškinamės.

Parapijos 75 metų sukaktis

Pirmieji mūsų emigrantai, bėgę iš vargo ir iš sunkios caristinės priespaudos, susitelkę daugiausia Pensylvanijos kalnuose, anglių kasyklose. Tai buvo praeito amžiaus antroji pusė, kada lietuvių anglių kasyklų rajonai. Ten kūrėsi ir pirmos lietuviškos organizacijos ir parapijos.

Viena iš pirmųjų lietuviškų parapijų Amerikoje yra ir šv. Juozapo parapija Mahanoy City, Pa. Parapija spalio 6 iškilmingai paminėjo 75 metų sukaktį.

PARAPIJOS PRADŽIA

Pirmieji lietuviai į Mahanoy City atvažiavo 1876. Jų skaičius greitai augo ir jau 1884 pradėjo rūpintis savos parapijos steigimu. Tačiau dėl lietuvių kunigų stokos lietuviška parapija buvo įkurta tik 1888 rugsėjo 30. Tą dieną pašventintas ir kertinis bažnyčios akmuo. Pirmuoju klebonu buvo paskirtas kun. Petras Abromaitis. Klebonas nedelsdamas ėmė statyti mūrinę gotikinę bažnyčią, kuri užbaigta ir pašventinta 1893. Bažnyčia atsiėjo 40,000 dol. Kad nereikėtų skolinti pinigų iš banko, paskolino parapičiai be jokių procentų.

Atkeltas klebonu kun. Simonas Pautienius pastatė mūrinę kleboniją už 6,000 dol. Savo parapičių remiamas, jis sudarė 100,000 dol. fondą ir įsteigė The Marchants Banking Trust Co. of Mahanoy City. Bendrovė per trumpą laiką pasiekė per milijoną dol. indėlių ir tebeveikia.

GINČAS DEL MOKYKLOS

Išmokėjęs parapijos skolas, kun. S. Pautienius 1907 pastatė mūrinę mokyklą už 15,000 dol. Tai nepatiko kai kuriems laisvamaniams, ir jie suagitaro parapijos komitetą mokyklos neleistį atidaryti. Kilus vaidams, kun. S. Pautienius, išsikėlė kitur. Seimininkavo komitetas, keitėsi vienas po kito klebonai, o mokykla stovėjo tuščia ir net pradėjo griūti. Tik dabartinis klebonas kun. Pijus K. Česna, atkeltas 1920, sugėbėjo tuos vaidus baigti. Tam reikėjo keleto metų teismų,

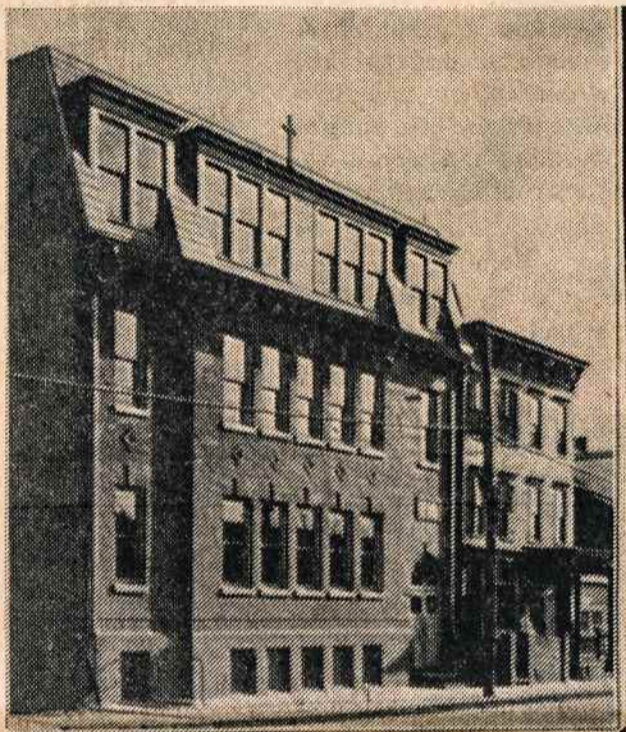
KUN. PR. BAJERCIOUS

MAHANOEY CITY, PA.

KUN. P. ČESNA

kol vyriausias Pensylvanijos teismas nusprendė, kad parapiją turi valdyti klebonas, o ne komitetas. Mokykla pradėjo veikti tik 1925. Klebonas pranciškietėm seserim, kurios čia mokytojauja, pastatė vienuolyną 1925. Pirmaisiais metais mokėsi 400 vaikų. Lietuvių kalba, Lietuvos istorija, geografiška ir katechizacija buvo dėstomi lietuvių kalba. Prieš keletą

ŠV. JUOZAPO parapijos mokykla.

LOS ANGELES, CALIF.

Partizano testamentas

Los Angeles LFB sambūris savo rudeninėje išvykoje (Dammilių sodyboje, Canoga Park, Calif.) pagerbė Lietuvos laisvės kovotoją — partizaną. Prie žvakelėmis nusmailgstyto simbolinio kapo, išsirikiavus gražiam būreliui mokyklinio jaunimo ir vaikų, rašytojas Jurgis Gliauda savo išpūdingame žodyje tarp kitko kalbėjo:

— Kapas nepalaidos partizano ir neuždengs jo gyvenimo saulės. Kiekvienas jį turime prikelti savo širdyje. Partizano žodis — tai deklaracija kovoti dėl idėjos sunkiausiose sąlygose.

Kalifornijos atogrąžų medžiai

metų (1958) mokinių dar buvo 200, lietuvių kalba buvo dėstoma pradedant 4 skyriumi.

PARAPIJOS KUNIGAI

Per tuos 75 metus parapijoje klebonavo: kun. Petras Abromaitis, kun. Simonas Pautienius, kun. Vincentas Dargis, kun. Jeronimas Valaitis, kun. dr. Pranciškus Augustaitis ir dabar kun. Pijus Česna. Vikaru yra kun. Pranciškus Bajercius.

Iš parapijos yra kilę penki kunigai, keletas vienuolių seselių, apie 30 įvairių profesionalų.

Parapija turi dvi kapines, pirmas įsigijo 1888, antras 1918 m.

KULTŪROS CENTRAS

Miestelis turi apie 10,000 gyventojų. Savu laiku lietuviai sudarė 25 procentus visų gyventojų. Sumažėjus anglių kasyklų pramonei, žmonės ėmė išvažinėti į kitus miestus, ieškodami darbo. Dabar parapijai priklauso apie 2000 asmenų.

Anksčiau čia buvo gyvas lietuvių judėjimas. Čia 1888 buvo pradėta leisti Saulė, kuri užsudarė tik prieš keletą metų. Ji visą laiką vartojo senovinę ra-

ŠV. JUOZAPO lietuvių parapijos bažnyčia Mahanoy City, Pa.

šybą ir buvo prisitaikiusi prie senųjų imigrantų. Mahanoy City ėjo ir kiti lietuviški laikraščiai: Linksmoji valanda, Linksni vartai.

Kadaise čia veikė didelė lietuvių angliakasių unija, turėjusi narių net 3000, veikė dramo kuopa, rengusi vaidinimus. 1887 įsisteigė pagarsėjęs visame angliakasių rajone lietuviškas orkestras iš 50 asmenų. Orkestras dalyvavo vietos šventėse ir eisenose.

Dabar parapijoje veikia kelios bažnytinės organizacijos parapijos choras, vedamas profesoriaus R. Janaičio. Jų pastangomis buvo surengtas 75 metų sukakties minėjimas. Bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos. Mišias aukėjo klebonas kun. P. Česna, pamokslą pasakė kun. dr. B. Simkus. Banketas su menine programa ir kalbomis buvo Lakewood Park pavilione. (M.C.)

ASMENYBĖS PROBLEMA

Rugsėjo 13 St. Leimonienės bute įvyko Bostono sendraugių ateitininkų susirinkimas, kur turiningą paskaitą skaitė dr. Tėvas Žiuraitis, tik baigęs sėkmingai vesti dviejų savaičių kolektyvą šv. Petro lietuvių parapijoje. Paskaitos tema — Asmenybė. Bateikiame kelias tos paskaitos mintis.

Kiekviena asmenybė yra asmuo, bet ne kiekvienas asmuo yra asmenybė. Yra dvi tikrovės: 1. duotoji, kurios pakeisti negalima, ir 2. žmogaus sukurti. Kiekvienas asmuo gali būti savęs kūrėjas, bet gali juo ir nebūti. Asmuo, dalyvaujantis gėrio kūrime, tuo pačiu kuria savo asmenybę. Gėrio kūryba turi apimti visas sritis — nuo medžiaginės iki religinės.

Kūryba prasideda prigimtinėje srityje: apsirūpinimas namais, sveikata, kūno kultūra. Bet to žmogui nepakanka. Jis turi ir dvasinių reikalų — vidaus pasaulio gėrio siekimą. Čia įeiname į antrąją sritį — humanistinę kultūrą, kuri gali būti individualinė ir socialinė. Individualinė žmogus stengiasi išlavinti įvairius savo sugebėjimus, kuria moks-

lą, meną; socialinė — bendrauja su kitais, jais rūpinasi, ugdo pakantą, socialinius jausmus.

Galutiniai kiekvienas normalus žmogus sveiko proto jėgomis prieina religijos vertybių sritį.

Tai stambiais bruožais apmestas asmenybės kelias. Visas šias sritis terka apžvelgti, suprasti, jas vykdyti, jomis gyventi — matyti ir jausti tvarkos vienumą ir stengtis visame tame pasireikšti savo igimtais gabumais, kitaip tariant, kurti vertybes. Ir paprasčiausia moterėlė gali būti, kad ir neišlavinta asmenybė, o kitas ir didelis mokslininkas gali ja nebūti. Savo veikimo pagrinduose net ir nekrikščionis gali būti asmenybė, pagal savo sąžinę ir išmanymą stengdamasis gyventi ir kurti. Asmenybės esmė pažinti kultūros filosofijos ir teologijos uždavinius.

Po paskaitos buvo daug klausimų.

A. Ivaškienė klausė, ar vadovavimosi sveiku protu asmenybei pakanka? — Atsakymas: Žmogus turi siekti gilesnio sa-

vęs pažinimo, pakilti į antgamtinę sritį, atsiremdamas žemesniąją. Tai kiekvieno žmogaus tikslas.

Č. Aleksionienė: Paprastai parbrėžiama dvasinė sritis, o užmirštama fizinė, paprastai kalbant, atrodo, kad be apsilėidimo ir drabužio ligi žemės, tobulumas nėra įmanomas. Atsakymas — Kūno priežiūra ir kultūra ir rūpinimasis išoriniu grožiu įeina į prigimtines sritis ribas ir ten tais dalykais privailu protingai, neperdedant, rūpintis.

Norkus: Ar sprendimas būtinai asmenybės pažymis? Atsakymas — Taip be pažinimo ir laisvo sprendimo nėra dorovinio veikimo, nėra asmenybės kūrimo.

P. Lembentas: Ką galvoti apie atomines bombos konstruktorius asmenybę? — Atomo suskaldymas, to panaudojimas žmogaus materialinei būčiai pagerinti yra teigiamas veiksmas. Bet panaudojimas žmogui žudyti jau grovimo darbas, asmenybei priešingas iš esmės. Didelė specializacija ne visada gilia asmenybės ženklas.

B. Paliulis: Ar galima dviguba asmenybė? — Iš esmės ne. Gali būti suskilusi asmenybė, kai asmuo kurioj srityj parodo aiškia kūrybą, o kitur gali būti žemas žmogus.

K. Barūnas: Atrodo, kad tik Dievas, žinodamas giliausias žmogaus mintis, intencijas ir sąlygas, gali spręsti asmenybės vertę? — Taip, bet ir gilesnis žmonių pažinimas leidžia apytikriai asmenybės vertę nujausti ir vertinti.

V. Kulbokas: Koks atrodytų tremties šviesuomenės dvasinis lygis? — Keblus klausimas... Nesutarimai, intelektualinė puikybės nuvaro ir užsidaryma, sakyčiau, katakombas. Ambicijos laidoja išmintį ir dažnai liekama tik siaurais specialistais.

J. Strazdas: Netikintį Dievo buvimą neigia, mudoindėdami, pavyzdžiui, kad Dievas leidžia perkūniui trenkti bažnyčion ir užmušti gerus žmones — Dievas leido gamtos įstatymus ir jų veikimo netrukdo.

Nusitęsęs diskusijom, kad ir labai gyvom, turėjo būti jos pertrauktos. Susidomėjimas buvo tikrai didelis ir paskaitininkui nuoširdžiai plota.

V. Kulbokiene pranešė apie mažųjų ateitininkų veikimą. Motinos ateitininkės nutarė iš eilės kiekviena pas save kviesiti juos ir pravesti susirinkimą, kiekviena pasirūpindama, kad būtų kas ruošia kitą susirinkimą. Pirmas toks susirinkimas šiandien jau ir įvyko pas D. Baltienę, kur dalyvavo 13 jaunučių. Toliau ji pranešė, kad studentai at-kai, padėdami sendraugių, spalio 27 rengia Kristaus Karaliaus minėjimą kartu su savo švente; bus šventinama at-kų studentų vėliava.

R. Ivaška pranešė, kad ateitininkai prisideda ir aktyviai dalyvauja poeto kan. M. Vaitkaus 80 metų sukakties minėjime. Taip pat valdyba stengsis iširti galimumus gauti lietuvių piliečių klube vietos savo kambariui įsirengti.

Dienos pirmininkas K. Barūnas padėkojo Tėv. T. Žiuraitiui, St. Leimonienei, poniom šeimininkėm ir visiems prisidėjusiems prie susirinkimo suorganizavimo. Susirinkime sekretoriavo Č. Aleksionienė. V.

BRIDGEPORT, CONN.

Muzikos talentų vakarą spalio 26, šeštadienį, rengia parapijos choras. Vakarą bus šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, pradžia 7 v.v. Bus dainų (solo, duetu), muzikos (akordeono, gitaros), baletų šokių (Meri Cleri). Po programos bus šokiai. Visi kviečiami atsilankyti. Pelnas parapijai.

Mirė du geri ir dar jauni parapičiai — J. Ruseckas ir V. Albrakis. Palaidoti šv. Mykolo kapinėse iš šv. Jurgio bažnyčios. O.

IŠ VISUR

— Leonardo Andriekaus naujausias eilių rinkinys "Naktigone" jau gaunamas Darbininko administracijoje. Iliustravo dail. T. Valius, 112 psl., kaina 2 dol.

— Dail. Antano Tamošaičio kūrinių paroda atidaroma spalio 26 Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Paroda tęsis iki lapkričio 3. Bus išstatyta 30 tapybos, 10 akvarėlės, 12 grafikos kūrinių; viso 52.

— Algirdas Valentinas, atlikęs karinę tarnybą, įstojo į Los Angeles policijos akademiją, kuri ruošia Los Angeles miestui policininkus. Mokykla turi gerą vardą ir aukštus reikalavimus.

— Dr. Antanas Trimakas, Vliko pirmininkas, rašo Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei, kad Vlikas parašęs padėkos laiškus visiem rezoliucijų autoriam, kurių šiuo metu yra jau 40. Savo laiškuose Vlikas dėkojais visiem už rezoliucijų įnešimą ir skatinąs juos "pakartoti rezoliucijas tiek kartų, kiek reikės, kol siekiami rezultatai bus laimėti". Dr. A. Trimakas savo laiške dėkoja Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei už energiją ir puikią iniciatyvą. Rezoliucijų šiuo metu turime 37; viena iš jų yra įnešta dviejų senatorių, o kita — trijų. Senate yra įneštos 7 rezoliucijos, o Atstovų Rūmuose — 30 rezoliucijų.

— Balys Grauzinis, Santa Monica, buvęs Lietuvoje gimnazijos mokytojas ir inspektorius, parėmė Rezoliucijom Remti Komiteta stamboka auką. Aukos siūstinos komiteto išdiniinkui: Mr. G. A. Petrauskas, 3442 Madera Avenue, Los Angeles, California, 90030.

SERAFISKUOJU KELIU

Mąstymų knyga. Parušė P. Hasenohrel, O.F.M. Vertė kan. M. Vaitkus. Išleido Tėvai Pranciškoniai. Pirmasis tomas, 670 psl. Antrasis tomas pasirodys kitais metais.

Si mąstymų knyga tinka kunigams, vienuoliam ir visiem dvasiniu gyvenimui besidominantiem pasauliečiam.

Pirmasis tomas prasideda adventu ir baigiasi šeštuoju sekmadieniu po Velykų. Kaina 8 dol.

Galima įsigyti adresu: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine.

STRONG FAMILIES KEEP AMERICA STRONG

★ ★ ★
BUY U.S. SAVINGS BONDS

Naujausias knygos —

MARIUS KATILISKIS

ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO

Rinktinės novelės iš visos autoriaus kūrybos. Dail. A. Kurausko iliustracijos ir knygos apipavidalinimas. Liuksusinis išleidimas. Kieti apdarai, 355 psl., \$5.00.

SALLY SALMINEN

KATRYNA

Išgarsėjęs švedės romanas iš Baltijos žvejų gyvenimo. Du tomai vienoje knygoje, 565 psl. Kieti apdarai, \$5.00. Abi knygas išleido čekiškė TERRA. Užsisakykite jas abi ar bet kurią iš jų, knygos pridedami ir čekį — knygos bus jums tuojau prisiųstos pastu.

TERRA
3237 West 63rd Street
Chicago 29, Ill.

Padėkite pastatyti Dievo Motinos koplyčią Kennebunkport, Maine

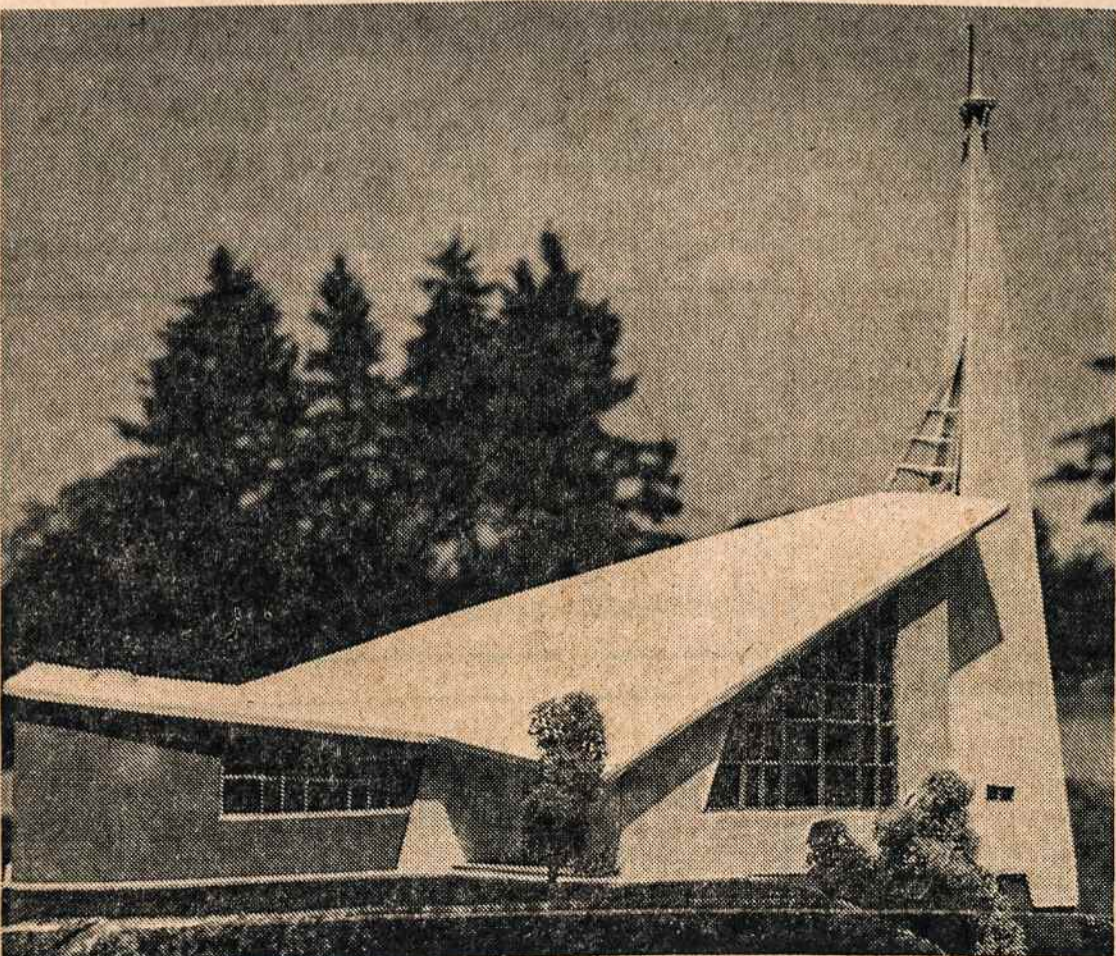
Koplyčios statybos fondui aukojusieji \$500 tampa garbės fondatoriais; \$100 — fundatoriais; prisidėjusieji mažesne auką — rėmėjais. • Galima aukoti ir mirusiųjų prisiminimui (memorial) • Visų aukotojų vardai bus įrašyti marmuro lentoje, koplyčios sienoje ir amžinai prisimenami vienuolyno maldose ir mišijų aukoje. • Galima pasirinkti ir įtaisyti: langų vitražus (didesni \$1000, mažesni \$500), klausyklą — \$1300, amžinoji lempa — \$300, žvakidės — \$500, suolai (vienas \$150). • Aukas siūsti:

FRANCISCAN MONASTERY — CHAPEL FUND
KENNEBUNKPORT, MAINE

Savąją auką įamžinkite save ar savo mirusius, kad būtumėt prisiminti vienuolių maldose

Siunčiu auką
Įtaisau mirusiam atminti
Mirusiojo vardas
Siuntėjas
Adresas

← Koplyčios projektas dail. V. K. Jonyno

Pamąstyti

— Mes klystame skaičiuodami la'ką, nes tik mūsų siauram žvilgsniui laikas dalomas metais; iš tikrųjų mūsų gyvenimas priklauso ne nuo laiko, bet nuo mūsų darbo

(Paul Ernst).

— Kai žemės rojaus varteliai praviri, žmonės pro juos praeina abejingai; bet jie nušūta, jeigu randa juos užraktus (Gottfried Keller).

— Geriausias būdas kam nors atsikeršyti, tai neatsilyginti tuo pačiu (Marcus Aurelius).

— Pasaulio statyboje tik tie akmenys kam nors verti, kurie yra nudailinti (Heinrich Pestalozzi).

— Meilė prasideda apsupimu, kaip tai daroma kare, bet baigiasi pozicijos karu (Marcel Achard).

— Kiekviena moteris gali beveik iš nieko pasigaminti skrybėlaitę, pagaminti užkandį ir sukelti nemalonias šeimos scenas. (John Marshall).

— Jauna išdidi aktorė turi viską — menedžerį, spaudos šefą, advokatą, mokytoją, modistę, tik trūksta vieno dalyko: talento. (Paula Wesley).

— Praėjusios dienos mums atrodo buvusios malonios ir žavios ne dėl to, kad tokios ir buvo, bet kad taip greitai prabėgo, jog mes ir nesapnavome. (X).

— Laimingų vedybų paslaptis yra ta, kad vyras ir žmona dalinasi vienas antro rūpesčiais ir padvigubina džiaugsmą (Audrey Hepburn).

Los Angeles, Calif.

(atkelta iš 5 psl.)

politinių aktualijų. Pranešimus padarė rašytoja Alė Rūta ir J. Kojelis. Žodį tarė ir svečias dr. J. Jurkūnas.

Svečiai ilgai nesiskirstė. Dainių sodyboje ilgai skambėjo lietuviškos dainos.

Los Angeles LFB sambūriui vadovauja pirmininkas Ed. Arbas, sek. J. Motiejūnas, išd. Alg. Raulinaitis.

Pabėgėlis Rapsiukas

Moksleiviai ateitininkai lapkričio 10 šv. Kazimiero parapijos salėje suvaidins populiarųjį L. Dovydeno scenos vaidelį vaikams — "Pabėgėlių Rapsiuką". Veikalėlio pastatymui rūpestingai ruošiamasi.

I šią vaikų rudens popietės programą įsijungs ir baletu mokytojo Jaunučio Puodžiūno lietuviškoji klasė; bus įdomu stebėti padarytą jaunųjų pažangą.

Dekoracijos vaidinimui piešia inž. Rimas Kalvaitis, dvejis metus iš eilės dalyvavęs šv. Kazimiero organizuotose meno mėgėjų dailės parodose ir lankytojus užimponavęs savo meniškai stipriais darbais. Scenos rūbus ruošia meno studentė Nijolė Skaudytė.

Organizacinę parengimo našta yra pasiėmus at-klų sendraugių valdyba, kuri planuoja visą parengimą praveisti nauju ir originaliu būdu. Iš gauto pelno bus paremtas vaikų laikraštėlis Eglutė. jk

MALDAKNYGĖ DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas
išleido Tėvai Pranciškonai

640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, linka kaip dovana visokiomis progomis. Gaunama pas knygų pildintojus ar leidėjus adresu: —

FRANCISCAN FATHERS
DARBININKAS

910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, N. Y.

MELBOURNO lietuvių parapijos choras su dirigentu Jonu Juška.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO SĄLYGOS

KUN. PR. VASERIS

Lietuviai Australiją pasiekė tik po paskutinio karo. Anksčiau čia yra gyvenę tik keletas lietuvių šeimų, kurios jau išmirę ar išsiskirstę. Visa lietuvišką gyvenimą turėjo kurti paskutinio pokario ateiviai. Jų čia privažiavo apie 8000.

Sunkūs buvo pirmieji ateivių metai. Visi atsidūrė stovklose, panašiose, kaip ir Vokietijoje. Iš čia buvo skirtomi į darbus. Buvo ir tokių nesupratimų, kad vyrą išsiųsdavo į darbą viena kryptimi, o žmoną su vaikais — kita kryptimi. Šie pirmieji įspūdžiai gana liūdnai nutiekė ateivius ir visi šoko ieškoti giminių ar draugų Amerikoje, kad greičiau pabėgtų iš nelaisvės namų. Taip beveik visi ir šoko rašyti į Amerika. Eilė susidarė didelė ir teko laukti apie 8 metus.

Per tą laiką visi išsivadavo iš stovklų, susikraustė į miestus, išigijo savo namus ir apsitvarkė. Pašaukė tuo tarpu ir Amerikos konsulas. Čia iškilio rimtas klausimas, ar važiuoti į Amerika, ar ne. Pirmieji transportai išvažiavo, bet po metų, kitu dalis sugrįžo. Taip ši emigracija į Amerika šiuo laiku ir sustojo. Tai pasako, kad Australijoje nėra bloga gyventi.

Sugrįžusieji skundėsi Amerikoje darbo skuba ir didele amžiaus atranka. Dabar jau amželis visu pažėpes ir užtat sustabdė nuo tolimesnės emigracijos.

Pragyvenimas

Australija yra anglosaksų kraštas. Visas gyvenimo būdas čia labai panašus, kaip Jungtinėje Valstybėse ar Kanadoje. Labai panašiai išstatyti miestai ir pramonė. Pragyvenimas gana artimas Amerikos darbininkui. Uždarbio kainos mažesnės, bet mažesnės ir išlaidos. Žmona, mažesnės lieka ir santaupos, bet ypatingo skirtumo tai nesudaro. Kas pataikė iš Vokietijos tiesiai emigruoti į Amerika, tas turi kiek geriau, negu Australijoje, bet kraustytis dabar iš Australijos į Amerika gal iš tikro jau nebeapsimoka, ypač su uidesne šeima.

Laimingi Amerikoje tie, kurių sveikata tarnauja. Jie bus

visada turtingesni, negu Australijoje. Jei tačiau šeimą užpuola ligos, tai Australijoje pigiau pasigydyti. Senatvės pensija čia nedidelė, vos minimalinis pragyvenimas, bet gydymas tokiu velniu.

Lietuviškos sodybos

Lietuviai Australijoje yra susitelkę miestuose. Daugumas dirba fabrikuose, o kai kurie įstaigose. Šeimos yra įsigijusios savo namus su puikiais baldais, televizoriais, šaldytuvais ir skalbimo mašinomis. Gal tik reta šeima neturi auto mašinos. Namai daugelio išmokėti, kitų medideli — tik vienai šeimai, su gražiu ir erdviu kiemu, kuriame puikūs gėlynai, keletu

medelių, o kartais ir obelaičių, citrinų ar apelsinų. Fronte matai dažnai porą berželių ir rūtų darželių. Iš visos dekoracijos matai, kad čia lietuvių sodyba. Tokiose apylinkėse dviaukščių namų iš viso nesimato, nebent krautuvių rajone.

Jei per 10 ar 14 metų tai pajėgiama įsigyti, tai pasako, kad Australijoje nėra bloga gyventi. Ne ką yra atsilikusių nuo šio standarto ir gausesnės šeimos, kurios vaikus leidžia į mokslius. Gal jos neturi dar auto mašinos, ar gal dar namas neišmokėtas. Beveik visos šeimos leidžia vaikus į mokslius.

Nemažai yra lietuvių studentų universitetuose ir kitose aukštesnėse mokyklose. Jaunoji karta jau yra pasiruošusi kuriai specialybei ir į fabriko ei-

linį darbą nebelenda. Nemažai yra inžinierių, mokytojų, ypač mergaičių, keletas naujų gydytojų, teisininku ir kitu. Iš jaunosios kartos veikia nėra iš viso tokių lietuvių, kurie nueitų į fabriką paprastam darbui. Mažiausia yra pasiruošę kuriai specialybei, kaip tai radijo ar televizijos technikai, komersantai, raštinės darbininkai — stenografai, o ypač mergaitės. Ir moksle ateivių vaikai nėra atsilikę, o dažnai net pirmauja. Universitetuose gabumų atranka yra daroma, kadangi per mažą vietų, tačiau nepastebima, kad ateiviai būtų išskiriami. Vidurinėse mokyklose vietos pėnanka, ir čia visi gali suilti.

Verslas

I prekybą Australijos lietuviai nesimeta. Turi vienas kitas mažas krautuvelės, kuriose

MELBOURNEIŲ lietuvių katalikių moterų draugija savo šventės metu.

LIETUVIŲ TIPAI: AUKŠTAIČIAI IR SUVALKIEČIAI

Aukštaitis — tai pusiausvaros lietuvis. Jis aukso vidurio žmogus. Jokia galia ir priekš jam neišikišus. Jis turi gabumų, bet specialiai niekur viena kryptimi nėra pakrypęs.

Aukštaičių žemė gerckai primena Džukiją. Tačiau aukštaitis tokiu jausmų antplūdžiu, kaip džukas, nepasizymi. Jis ramusis, moka geriau apgalvoti ir tik vėliau veikti. Istorijos bėgyje mažiau negu kiti nuo kaimynų yra kentėjęs. Tiesa, jis buvo telkiamas ir prieš

IGNAS MALĖNAS

rusus ir prieš vokiečius, bet priešai jo žemės beveik netrypė. Kryžiuočiai dėl ano meto blogų kelių ir didelių girių retai kada Aukštaitijos gilumą pasiekdavo. Be to, mažesniais užpuolamaisiais būreliais nedrįsdavo ir pulti, nes reikėdavo per daugelį kitų jau apgyventų vietovių prasiveržti. Tai gi, aukštaičiai negavo to išgyventi, ka išgyveno nuolat puola mi ir kitiem pervedami žem-

maičiai, nei nuolat puldinėjami džukai. Aukštaičiai gyveno ramiausiai ir visų Lietuvos genčių gyvenimą.

Aukštaičių tarpe galima apitiktį nemaža žymių vyrų ir moterų. Gerai yra žinomi: kun. A. Strazdelis, kun. A. Vienažindys, vysk. A. Baranauskas, B. Sruoga, K. Bink's, B. Brazdžionis, dr. J. Grinius, F. Kirša, K. Inčiūra, A. Vienuolis, J. Jankus, M. Katiliškis, prof. St. Salkauskis, prof. V. Čepinskis, prof. K. Būga, prof. P. Skardžius, prof. A. Voldemaras, prez. A. Smetona ir daug kitų. Bet tipingiausias aukštaitis — Tumas Vaižgantas, kurs buvęs gyvo būdo ir jautrus visiems gyvenimo klausimams. Šita savybe labai būdinga, nes gabumų aukštaičiui netinga, tik reikia mokėti panaudoti. Aukštaitis yra gana jautrus, savojo nusistatymo moka laikytis ir reikalui esant, jį ginti.

SUVALKIEČIAI

Suvalkiečiai — tai praktiškiausias Lietuvos žmogus. Norėdami pasiekti jo formavimąsi turime siekti Zigmanto Augusto laikus.

Ki tada Lietuva nebuvo sukurta rečiais. Zigmantas Augustas pravedė valankų reformą. Buvo atskirti dvarai ir ūkiai, kaimų sodybos. Buvo pranešta žmonėm, kad miškais apaugęs Sūduvos kraštas skirsto-

(nukelta į 7 psl.)

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.

Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS.

Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilovocles
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.

Vedėjas P. VISCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.

Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banqa
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BROADWAY 3-2224
Šeštadieniai 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.

Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WPOP, 1410 kil.
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel. CH 9-4302
Sekmdienį — 11 - 12 val. diena

PHILADELPHIA, PA.

WTEL, 860 banqa
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOWARD 7-4176
Šeštadieniai nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.

WWCO — banqa 1240-1000 kil.
Ved. ANT. PALIULIS
321 Robinwood Road
pran. Edv. Melninkas
Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.

SOPHIE BARCUS — šeimos radijo
programos. Radijo stotis WOPA —
Oak Park, Ill. AM 1490 kil.; FM
102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.;
šešt. - sek. 8:30-9:30 val. r.; Lietu-
viškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

TIK VIENAS DOLERIS

Kas prisiųs 1 dol. su nauju adresu, gaus DARBININKĄ susipažinti iki šių metų pabaigos. Kas prisiųs 5 dol., gaus vieneriem metam.

Kviečiame pasinaudoti metų pabaigos papiginimu ir užsakyti DARBININKĄ sau arba artimesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiem, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti. Prašome pasinaudoti užsakymam šia atkarpa.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Prašau siųsti laikraštį adresu:

Vardas ir pavardė

Adresas

Užsakė

Siunčiu už prenumeratą \$

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

B. KUCINSKAS, sav.

280 BOERUM ST., BROOKLYN 6, N. Y.
(212) GL 6-0200 Resid. Illinois 8-7118

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjaku, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

MELBOURNO lietuvių parapijos metinės šventės prezidiumas. Iš k. į d. kun. Pr. Daukny, MIC, kuris pavadoja atostogaujanti kleboną kun. Pr. Vaserį, V. Šestokienė, Br. Zumeris, A. Grigaitis, J. Mulokas, kun. dr. P. Bačinskas, Geelong liet. klebonas, G. Statkus, V. Čizauskas, J. Juška, A. Raudys.

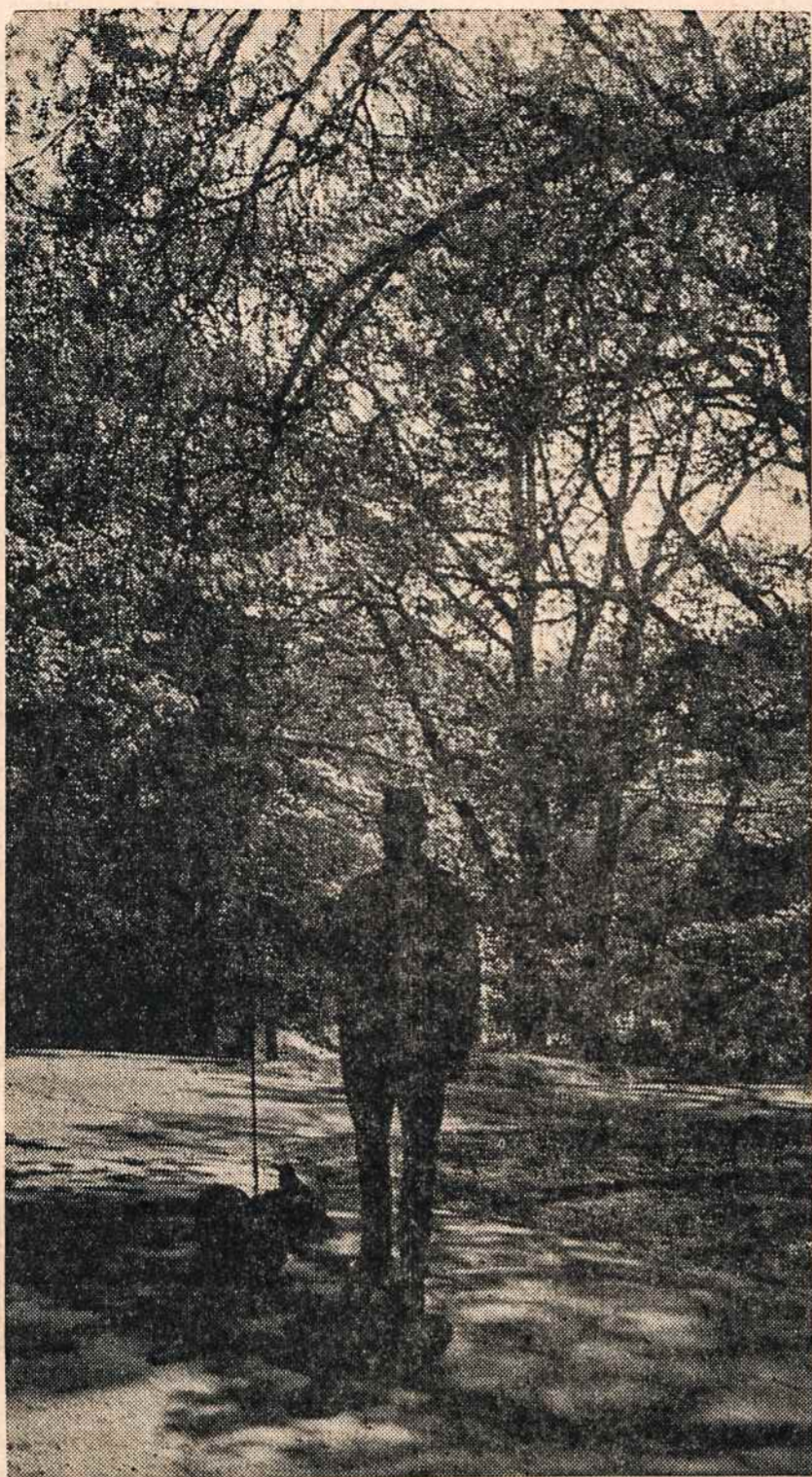
SPORTAS

SALFAS metinis suvažiavimas šaukiamas lapkričio 30-tą gruodžio 1 Clevelande, Ohio.

Pabaltiečių Sporto Federacijos metinis suvažiavimas šaukiamas lapkričio 9 Clevelande. Bus svarstomi 1964 m. pabaltiečių olimpiados reikalai. Olimpiados rengimas atitenka lietuviams.

Individualinės šachmatų pirmenybės vyksta Clevelande lapkričio 28-30 d. Rengia SALFAS šachmatų komitetas, vykdo Faskas. Pirmenybės vykdomos šveicarų sistema 6 ratuose. Nugalėtoji teks prieinamoji dovana įsteigta 1961 prof. Ig. Končiaus ir dr. B. Kalvaicio. 1961 laimėtojas buvo P. Tautvaiša (Chicagos Neris).

Stalo teniso "dešimtuko turnyras" bus gruodžio 14-15 Clevelande. Fasko pavedimu turnyrą vykdo Clevelando LSK Žaibas. Programoje — vyrų ir moterų vieneto žaidimai. Pakviesta 15 vyrų ir 12 moterų žaidėjų, kuriuos atrinko Faskas pagal 1963 metų stalo teniso žaidėjų vertinimo lentelę. Vyrų klasėje bus varžomasi dėl Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Clevelando skyriaus pareinamosios taurės, įsteigtos 1960. Praeitų metų nugalėtojas buvo J. Nasvytis (Clevelando LSK Žaibas). Moterų klasėje rungtyniaus dėl LB Clevelando I apylinkės pareinamosios taurės, įsteigtos 1961. Praeitų metų nugalėtoja buvo E. Sabaliauskaitė (Toronto Vytis).

NEW YORKO parke.

Nuotr. V. Maželis

DŽIAZAS DIEVO GARBEI

Džaze, visų pirma atsispindi afrikiečių likimas S. Amerikoje. Negrų atitrėmimas ir išnaudojimas buvo negirdėtas. Tai prasidėjo XVII amž., pradžioje, kai pirmieji afrikiečiai buvo atgabenti į Jamestown, Va. Iš viso jų buvo atgabenta virš penkių milijonų. Jie pateko į tokia baudžiava, kuri prilygo vergų gyvenimui Nerono laikais bei tremtinių kančiom Sibire Lenino-Stalino-Chruščiovo laikais XX amžiuje.

Panaikinus 1821 paskutinius negrų globos įstatymus, jų gyvenimas dar pasunkėjo. Jie visiškai priklausė baltųjų savininkų malonės. Galėjo būti parduoti, mušami, net nužudomi. Baltųjų plantacijose sunkiai pluoši ir praktiškai juodi vyrai, moterys ir vaikai. Seimos bei gentys buvo išskirtos ir sumaišytos. Vos tegalėjo susikalbėti lauzta baltųjų kalba.

Reikalingas sargas (Janitor) naujam 67 butų namui Bostono priemiestyje. Butas ir geras atlyginimas. Kreiptis — J. Ragsy, 330 Harvard St., Cambridge 39, Mass. Tel: 491-0840.

Trijų asmenų šeimai reikalingas 4-5 kambarių butas. Skambinti MI 2-1263.

Vargas buvo neapsakomas. Juodųjų vergų padėtis atrodo be vilties. Savo susiramimui jiems pavyko atsigabenti bent dalį afrikietiškos kultūros — savo muzikos. Dirbdami plantacijose giedojo darbo dainas ("work songs"), kurių paprastas tekstas ir tokia pat melodija darydavo tas dainas gana įspūdingas, ypač kai būdavo stipresnio balso vedamos bei giedamos pasikeičiant. Ritmas ir darbas derinosi plojant rankomis ir kojoms patyriant, kartais net pabraskinant į kokias tuščias dėzes.

Džazo religinis pagrindas
Šios rūšies muzika, priimdama naujos aplinkos elementus, susilietė ir su krikščionybe. XVIII am. pabaigoje. Tuo metu daug negrų jau buvo baptystų bei metodistų. Sv. Raštas jiems darė didelį įspūdį. Jame rado kentėjimų problemas bei savosios rasės likimo sprendi-

Išnuomojamas butas iš 6 didelių gražių kambarių Brooklyne. Kaina 100 dol. mėnesiui. Teirautis telefonu MI 7-3681.

Senesnio amžiaus moteris, turinti namus, ieško moters, kuri norėtų su ja gyventi. Dėl sąlygų kreiptis TA 7-9432.

A + A

Prof. dr. POVLUI STANČIUI

mirus, gilaus skausmo prislėgtai žmonai GENOVAITEI STANČIENEI reiškiamą širdingą užuojautą ir drauge liūdime

Cecilija ir Pranas MACIULIAI

Prof. dr. POVLUI STANČIUI

mirus, jo žmonai Genovaitei Stančienei ir kitoms giminiams gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi, savo mylimo mario netekus;

Gdytojų Korporacija
Fraternitas Lithuanica

Lietuvių tipai

(atkelta iš 6 psl.)

mas valakais. Norintieji gali gauti žemės dovanai. Ir rinkosi žmonės iš Aukštaitijos, Žemaitijos, Dzūkijos ir gavo po valaką. Rinkosi ne paliečiai, bet jauni vyrai ir merginos, kuriems gyvenimas buvo prieš akis ir kurie savo gimto kampo palikti nepabūgo. Kitur kurdintis reikalavo drąsos. Tai labai panėšėjo ir vėlesnis pasiryžėlius vykti Amerikon.

Jiems teko sunkus darbas, kaip ir kiekvienam naujakiui: kirsti miškus, statydintis trobesius, pūrenti iš po miško atgautą žemę. Bet žmonės tai darė su džiaugsmu, nes buvo savos žemės gabalas. Išdirbtoji žemė davė gerą derlių, nes buvo juodžemis, kuris po mišku buvo išpuvęs, nenualintas. Be to, jie turėjo gerą progą nusiziūrėti į kaimynus — į Vokietiją, su kuria arčiausiai gyveno. Ten daug ko nusiziūrėjo. Taip kūrėsi "Lietuvos Amerika" Sūduva, kuri buvo aiškiai pažangesnė už kitas Lietuvos vietas.

Formavosi ir naujas žmogus — visa apskaičiavęs pratininkas. Jis neapgalvotų, jausmu besiremiančių veiksmų nepadarys.

Suvalkiečių tarpe galima apytikti nemaža iškilų vyrų ir moterų kurie ypač pradėjo iškilti tautinio atbudimo ir nepriklausomybės metu. Už krašto laisvės kovojo visa tauta, bet suvalkiečiai, iškilniai gyvendamas, jos reikalingumą aiškiau juto. Prasikišę suvalkiečiai: dr. J. Basanavičius, dr. V. Kudirka, dr. K. Grinius, vysk. P. Būčys, J. Jablonskis, V. Pietaris, Pr. Vaičiaitis, V. Ramonas, A. Vaičiulaitis, Pr. Dovydatis, J. Aistis (suvalkijoje gimęs), ir visa eilė kitų.

Laisvės ir savarankiškumo idėja suvalkiečiams labai ryški. Jie įpratę gyventi viensėdžiais ir nuo nieko nepriklausyti: sątvarkau savo ūkį ir nei kieno nurodymų nesu reikalingas. Žemė gera, trobesiai erdvūs ir neapleisti, padargai gerai prižiūrėti ir švariai laikomi, gyvuliai gerai prižiūrimi. Jam yra kuo pasigirti prieš kitus, yra net kuo pasididžiuoti prieš savo valdžią.

Mažas ir negausus miškus kraštas. Bet 4 tipai gana aiškūs: tai meniškų polinkinių jausmingas džiukas, valingas ir atkaklus žemaitis, vidurio nuosaikus žmogus aukštaitis ir racionalus, gerai tvarkas ūkį suvalkiečiai. Jie visi sudaro vieną puokštę, iš kurios nėra nieko, ką reikėtų pašalinti, nes visi reikalingi vienai lietuviškai visuomai.

dalyviai. Negram muzika nėra atskirų asmenų, bet bendruomenės dalykas. "Spirituallijos" — tai savotiškos jų psalmės.

Džazas bažnyčioje

Dabar daug kur jaunimo pamaldos pajavrinamos džazo muzika. Bandymai daromi ne tik protestantiškų religinių bendruomenių, bet ir katalikų, ir susilaukia dėmesio. Mat šių dienų jaunimas dabartinėmis pamaldų formomis nėra visai patenkintas, neįsijungia į jas visa savo siela. Moderniojo žmogaus dvasia ieško kažko naujo, daugiau patrauklaus, savo.

Aišku, nėra reikalo afrikietišką muziką kopijuoti. Svarbu tik esminį elementą pajusti ir jį panaudoti. Ta prasme, tur būt, ir Vatikano susirinkime kalbama apie liturginę reformą, kad žmonės labiau pasijustų besimeldžiančios bendruomenės gyvujuo nariu. M. Pls.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

Glennore 5-7281

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

DISPLAY

PAINT YOUR HOUSE \$190 ONLY
We paint the average EXTERIOR HOUSE of 1000 sq. ft. stucco, brick, masonry and all types of shingles. Best quality, beautiful; job guaranteed. — MR. ANTHONY — Eves. CL 9-2869; Days (516) HU 7-8153.

Excellent Used

MINK COATS \$200
NATURAL MINK STOLES like new \$110
PERSIAN LAMB COATS \$150
All Merchandise—5 year guarantee

ROSALLE FURS
178 North Ave., New Rochelle, N.Y. opp. Arnold Constable; (914) Beverly 5-0621. — Open Mon. and Thurs. 9 a.m. - 9 p.m.; other days til 6 p.m.

H. A. SULLIVAN CO. Mfrs. & Dist. of professional Bingo Equipment — Flashboards, Blowers, Cages, Specials, Lapboards, Tables. Las Vegas Nite Rentals; catalogue on request. Special consideration to religious groups, societies, clubs, churches. Tel. ST 6-4700; 47-28 37th Street, Long Island City, N. Y.

LOMBARDY HOTEL
Just off Park Avenue
"A Fine Home away from Home"
TRANSIENTS - PERMANENTS
Air conditioned, TV. Near 5th Ave. shops - St. Patrick's Cathedral - Radio City and Theatres. Reasonable rates, special attention to religious groups. Laurent Restaurant - Cocktail lounge. PL 3-8600 111 E. 56th Street, New York City.

STUTZ STUDEBAKER
221 Bruckner Blvd., Bronx (Cor. E. 137th St.) • CY 2-0260
"Dealer's Choice"
LARKS — '63 Leftover
2 & 4 dr Sedans, New Car Guar. as low as \$1755

For Better Wedding and Week-End Dancing
TUXEDO BALLROOM
Offer the Finest
Call FRED RE 4-7335
210 E. 86th Street & 3rd Avenue New York City

GENERAL CONTRACTORS
GENERAL CONTRACTING
Plumbing and Plastering
Cement Work
Lowest Rates - Special consideration to Religious groups. — Call: UL 8-3470
Bet. 9 and 11:30 A.M. except Tues.

REAL ESTATE

Lake Ronkonkoma, L.I. — 2 family with 2 car garage, \$22,500, ground floor 5 rooms, 1 bath, upstairs 7 rooms and baths, hot water heat. Also 2 blocks from Lake 4 rooms \$89.50, immed. occupancy. Olga Eilerstein, broker — Smithtown Blvd., Lake Ronkonkoma (516) JU 8-4777

VAKARŲ PENNSYLVANIJOS
vadovaujama lietuvių katalikų parapijų Pittsburghe ir apylinkėse, transliuojama iš galingos stoties,

LIETUVIŲ KATALIKŲ
RADIJO VALANDA
WEDO
McKeesport, Pennsylvania
kas sekmadienį
nuo 1:35 iki 2:00 val. popiet.

BANGA 810
Visais reikalais kreipkitės adresu:
LITHUANIAN CATHOLIC HOUR
WEDO
McKEESPORT, PA.

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

Namu pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVE
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis primame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

WINTER GARDEN TAVERN
Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVERgreen 2-6440

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

PARK-HILL REALTY
REAL ESTATE & INSURANCE
84-17 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
Virginia 3-1477
Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.
ALBERT F. PETERS - Petruskas

HAVEN REALTY —
JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance
Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investicijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

Viešbutis NIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus
Asbury Park, N.J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel. PR 4-7788
Svarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. — Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.
P. ir C. Mačiuliai, savininkai

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Vienuolynas GL 5-7058

DARBININKO administracija, kurią tvarko Tėv. Petras Baniūnas, įsivedė atskirą telefoną — **Glenmore 2-2923**. Iki šiol administracija buvo pasiekiamą redakcijos telefonu. Dabar visais administracijos reikalais, duodant skelbimus ar keičiant adresą, prašom skambinti nauju telefonu.

Redakcijos telefonas lieka tas pats GL 5-7281.

Spaustuvės, kurią tvarko T. Pranciškus Giedgaudas, telefonas yra GL 2-6916. Siuo telefonu reikia kreiptis, užsakant įvairius spaudinius.

Vienuolyno telefonas lieka tas pats GL 5-7068.

Visi telefonų numeriai nuo dabar bus nurodyti kiekviename Darbininko numeryje, 8 puslapyje, prie Darbininko antrašės viršuje.

ALRK Federacijos organizacijų bei draugijų susirinkimas įvyko spalio 13 Apriškimo parapijos salėje. Aptartas Kristaus Karaliaus minėjimas, Šiluvos koplyčios vajuos klausimas ir į ALRK Federacijos 37 kongresą išrinkti atstovai: A. Mažeika, J. Gerdvilienė, E. Vaišnoraitė, St. Lušys, prel. J. Balkūnas, K. Krūšinskas, kun. S. Raila, A. Masionys, P. Ažuolas.

Prel. Klemensas Razminas, keletą mėnesių išbuves Amerikoje, spalio 18 išvyko atgal į Romą, kur jis nuolatos gyvena. Išvykdamas dėkoja visiems, kurie jį lankė ligoninėje. Jis kurį laiką buvo Patersono lietuvių parapijoje ir ten buvo susirgęs; buvo operuotas ir gydėsi šv. Juozapo ligoninėje.

Ateitininkų moksleivių susirinkimas spalio 19 įvyko Apriškimo parapijos salėje. Dalyvavo gražus skaičius jaunimo ir suaugusių. Susirinkime priimta metinė darbo programa, įsipareigota paremti Šiluvos koplyčios statybą, įsipareigota dalyvauti A.L.R.K. rengiamam Kristaus Karaliaus šventės minėjime ir (ta pačia proga atlikti mažą programėlę lietuviško radijo valandėleje. Dvasios vadas kun. J. Pakalniškis skaitė įdomią paskaitą: Religija ir gyvenamoji aplinka. Susirinkimas pradėtas ir užbaigtas malda.

(ab).

Išnuomojamas butas iš 6 kambarių trečiame aukšte. Mėnesiui \$81. Pageidaujami tiktai suaugę. Butas yra Cypress Hills rajone. Skambinti po 5 val. vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną. Telefonas AP 7-3631."

Išnuomojamas butas iš 5 kambarių ir vonios. Mėnesiui 70 dol. Reikia pasirašyti dviejų metų nuomos sutartį. Pageidaujama suaugę. Telefonas — EM 6-3540.

Ieškoma moteris pabūti su 2 metų mergaite kelis kartus savaitėje. Skambinti vakariais po 6 val. Telef. AX 1-3166.

V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, Pavergtų Tautų Seimo deleguotas, išvyko į Saigoną, Vietnam, dalyvauti Azijos tautų antikomunistinėje konferencijoje.

Kristaus Karaliaus minėjimas rengiamas ALRK Federacijos, bus spalio 27, šį sekmadienį, 4 v. popiet Apriškimo parapijos salėje. Paskaitą skaitys A. Samušis. Programai išpildyti pakviesta Lietuvos vyčiai, ateitininkai ir skautai.

Lietuvių Fronto Bičiulių New Yorko sambūrio susirinkimas bus spalio 26, šeštadienį, 7 v. dr. B. Radzivano bute, 84-16 110 St., Richmond Hill, N. Y. Svečias iš Europos, kun. dr. J. Aviša, Vokietijos L. Bendruomenės pirmininkas, padarys pranešimą. Be to, bus renkama valdyba ir aptariamai kiti aktualūs reikalai.

Lietuvos vyčių 12 kuopa spalio 26 9 v.v. Aušros Vartų parapijos salėje New Yorke rengia šokius. Groja Joe Thomo orkestras.

Dail. Pranas Gailius, kuris gyvena Paryžiuje ir ten reiškiasi kaip dailininkas, spalio 16 laivu atplaukė į New Yorką. Trumpam buvo sustojęs pas savo giminaičius muz. M. Cibą ir išvyko į Chicago, kur lapkričio 7 Čiurlionio galerijoje atidaro ma jo kūrinių paroda.

Tėvų pranciškonų naujom statybom paremti Woodhaveno moterų komitetas ruošia susipažinimo popietę lapkričio 17, sekmadienį, nuo 3 v. iki 10 v. v. Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 St., Woodhaven. Bus įvairi programa.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, New Yorko Skyriaus rudens balius bus lapkričio 23 Furlcis Cate-revs salėje (111 St. ir Atlantic Ave. kampas, Richmond Hill, N. Y.) Pradžią 9 v.v. Gros Romo Butrimo orkestras.

Jadvygos Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė spalio 19 dalyvavo City College studentų vakare, kur pašoko keletą lietuviškų šokių.

City College baltų klubo linksmavakaris rengiamas spalio 25, penktadienį, 8 val. vak. namuose (Rotalia) — 40 E. 23 St. Manhattane. Visi lietuviai studentai maloniai kviečiami atsilankyti.

Indėliai jau pasiekė 150 milijonų

Kings County Savings Bank, kaip praneša Charles F. Brau, banko prezidentas, indėliai jau siekia arti 170 milijonų. Nuo šio banko įsikūrimo (1860) išmokėta 86 milijonai procentų. Dabar mokama 4¼ procentų indėliams, kurie bus padėti iki spalio mėnesio pabaigos. Tai didžiausi procentai, mokami New Yorko valstybėje.

Banko įstaigos yra Eastern Parkway ir Nostrand, Broadway ir Bedford, Brooklyne, Hicksville Road ir Jerusalem, Long Island. (sk)

LAISVĖS VARPO koncerte spalio 13 liet. piliečių klubo salėje So. Bostone. Programą išpildė solistai Genė Vasiliauskienė ir R. Kazys Jakutis. Nuotr. E. Meilaus.

BALFO VAJUS NEW YORKE PRASIDEDA LAPKRIČIO 3

Balfo centro ir Balfo 100-jo skyriaus valdybos rūpesčiu spalio 17 Balfo centro patalpose buvo sukvietas pasitarimas, kuriame svarstyta rudens vajuos reikalai.

Dalyvavo apie 20 įvairių organizacijų pirmininkai arba jų atstovai. Pasitarimui pirmininkavo aktorius Kazys Vasiliauskas, sekretoriavo Jonas Jančius.

Kaip anksčiau buvo skelbta, į Balfo vajuos komitetą pakviesta visų draugijų pirmininkai. Pačiam vajuvi pirmininkauti sutiko Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas. (Dėl susidėjusių aplinkybių jis posėdyje nedalyvavo). Pasitarime vicepirmininku išrinktas St. Lušys, sekretor. V. Alksninis, išdinininku K. Vasiliauskas.

Vajus New Yorke rengiamas nuo lapkričio 3 iki gruodžio 13. Vajaus pabaigai, kaip ir kitais metais, numatoma surengti kokį koncertą arba vaidinimą.

Balfo reikalų vedėjas kun.

L. Jankus atkreipė dėmesį, kad Balfui labai trūksta drabužių ir avalynės. Anksčiau tokių daiktų gaudavo iš tolimesnių vietų. Dabar dėl transporto brangumo neapsimoka jų vežti į New Yorką. Reikia iš vietinių surinkti dėvėtų drabužių, kad nuolatos jų būtų Balfo sandėliuose. Naudotų drabužių dabar Balfas ypač daug išsiunčia vargstantiems lietuviams.

Taip pat kalbėta apie Balfo

narių vaju. Kitais metais New Yorke bus šaukiamas 20 metų jubilėjinis Balfo seimas. Kad galėtų kuo gausiau dalyvauti seime, reikia, kad šimtasis Balfo skyrius turėtų kuo daugiau narių. Metinis nario mokestis 1 dol. Į seimą siunčiama vienas atstovas nuo 25 narių.

Kitas Balfo vajuos komiteto posėdis bus spalio 24, ketvirtadienį, 7 v.v. Balfo centro patalpose.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos vyčių 1963-64 centro valdybos pirmas posėdis įvyko spalio 5 Philadelphijoje. Dalyvavo pirm. Elena Saulytė, vicepirm. J. Venis; sekr. Agnes Timmins; jubiliejinį metų komisijos pirm. J. Sakevičius; sporto pirm. R. Venis; spaudos sekcijos narė Marcelė Andrikytė. Nedalyvavę valdybos nariai prisiuntė savo pranešimus. Posėdis buvo įdomus ir darbingas, užsitęsęs 4 valandas. Svarbesnieji nutarimai:

1. Vyčiai prašomi kreipti daugiau dėmesio bei aktyviau įsijungti į savo parapijų veiklą;
2. Organizuojamas vyčių maldos žygis už Lietuvą;
3. Metiniame seime bus įteikta dovanos kuopoms, pasižymėjusioms lietuvių tautinės kultūros veikloje;
4. Naujų narių vajuos bus vykdomas vasario 1-birželio 1; norima patelkti bent 1000 naujų narių;
5. Pageidaujama, kad stipendijų fondan kiekviena kuopa prisiųstų metams bent po 10 dol.
6. Svarstyta vyčių konstitucija. Jos pataisoms paruošti apsiėmė buvęs centro pirm. J. Sakevičius; laukiama iš narių pasiūlymų ir patarimų.
7. Lietuvos vyčių 51-sis seimas įvyks Chicago, Ill., 1964 rugpiučio 6-8.

Pasibaigus posėdžiui, dalyviai nuvyko į pirm. P. E. Šaulytės namus, kur visi buvo pavaišinti. Linksmas subatvakaris praleistas tikrai gražioje vytiškoje nuotaikoje. Rytė

Religijos padėtis Lietuvoje

Prel. P. Juro lėšomis išleistas atspaudas iš Lux Christi žurnalo: **Dr. J. Savasis — Kova prieš Dievą Lietuvoje**. Šioj išsamesnėje studijoje paličiami šie klausimai: komunizmo santykis su religija, komunistų kovos su religija taktika, katalikų Bažnyčia laisvoje Lietuvoje, Lietuvos Bažnyčios padėtis sovietinėje okupacijoje, kur išryškinama pirmoji okupacija, karo ir pokariniai metai, atoslūgio laikotarpis, griežtos kovos periodas, dabartinė Lietuvos katalikų būklė.

Veikalui panaudota plati medžiaga, iliustruotas nukentėjusių asmenų nuotraukomis, 93 psl., kaina nepažymėta.

BOSTONO ŽINIOS

Simfoninis koncertas. Gruodžio 8 So. Bostone Jeronimas Kačinskas su Melrose simfoniniu orkestru duos simfoninį koncertą lietuvių visuomenei. Koncerto solistas bus smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Salia žavingosios A. Brucknerio ketvirtos simfonijos bus ir lietuviškos kūrybos. Būtų gera, kad mūsų lietuviškos organizacijos susilaikytų tą dieną nuo parengimų, duodamos progos mūsų tautiečiams sukcentruoti savo dėmesį į tą retą ir iškilmingą įvykį Bostono lietuvių kultūriname gyvenime.

Spalio 25 d. 8:30 val. vak. Burlington, Mass. aukštesniosios mokyklos salėje įvyks J. Kačinsko vadovaujamas Melrose simfoninio orkestro koncertas. Koncerto solistai du jauni smuikininkai. Jie atliks J.S. Bacho koncertą dviem smuikam ir orkestrui.

Bostono arkivyskupijos katalikės skautės lapkričio 3 ruošia mergaičių skaučių Marijos dieną. Visų arkivyskupijos parapijų bendros pamaldos bus 2 val. popiet arkivyskupijos katedroje.

Bostono ateitininkai — sen draugiai, studentai ir moksleiviai — spalio 27, sekmadienį, rengia Kristaus Karaliaus minėjimą. Pamaldos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus 10 val. ryte. Prieš pamaldas bus šventinamas Bostono studentų ateitininkų draugovės vėliava. Popiet 2:30 val. Tautinės Sąjungos namuose bus iškilmingas susirinkimas ir paskaita. Paskaitą skaitys Kęstutis Kudžma iš New Yorko.

Steponas ir Valentina Minikai praneša, kad kitais metais balandžio 26 lietuvių piliečių klubo auditorijoje rengia savo vadovaujamos radijo valandėlės 30 metų sukakties minėjimą ir talentų popietę.

Lietuviškos vestuvės scenoje. Nekalto Prasidėjimo seselių bendrabučio 30 lietuvių studencijų iš Putnam, Conn., vaidins lietuviškas vestuves lapkričio 3 d. 4 val. popiet, lietuvių piliečių draugijos salėje So. Bostone. Po vaidinimo bus užkandžiai ir šokiai.

Baltų draugystės banketas bus spalio 27, sekmadienį, 5 val. popiet lietuvių piliečių klube (368 W. Broadway). Programą išpildys estai, latviai ir lietuviai. Šokiam gros Smito orkestras. Bilietus galima įsigyti prie įėjimo. Kas nori rezervuoti stalą dešimčiai asmenų, prašoma kreiptis į Česlovą Mickūną (TA 5-4842). Banketą ruošia Baltų Sąjungos Bostono skyrius. Savo atsilankymu parodysim gražų bendradarbiavimą su bendro likimo kaimynais — estais ir latviais.

Baltų koncertų nauja serija pradėdama gruodžio 6. Programoje girdėsime estų soprano Ive Patrason. Kitais metais balandžio 3 dainuos latvių barytonas Teodors Britls, o balandžio 24 bus lietuviškas pianistės Aldonos Kepalaitės recitalis. Kas norėtų iš anksto gauti bilietų seriją, prašoma kreiptis į Vyt. Izbičką (FA 5-6049), C. Mickūną (TA 5-4842) ir Vyt. Ziaugrą (FA 3-8278). Koncertai, kaip paprastai, būna Jorda-no salėje.

SOLISTAI GENĖ VASILIAUSKIENĖ ir R. Kazys Jakutis, išpildė programą Laisvės Varpo koncerte spalio 13 So. Bostone. Nuotr. E. Meilaus.

Cafe Geiger
206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.)
New York, N. Y.
Tel. RE 4-4428

Vedėjas: Helmut Vollmer
KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. popiet
Užkandžiai iš nuosavos virtuvės
Puikiausia vokiška virtuvė: pietūs-vakarienė

WTVD **LIETUVOS ATSIMINIMU**
RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 iki 6 P.P.R.

DIREKTORIUS JORVABAS J.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201

Diplomuotas ekonomistas

Juozas Audėnas

registruotas investavimo fondų atstovas priima interesantus investavimo reikalais —
109 Warwick St.
Brooklyn 7, N. Y.
Tel.: TA 7-9518 PL 3-6628

WILLIAM J. DRAKE
DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Hlckory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
-Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNISKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME

INC.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykal. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žemi-
mausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Puikus patarnavimas naujo

JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME

546 East Broadway
So. Boston, Mass.

Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame vi-
suose reikaluose, atydziai iš-
pildome kiekvieną pageldavi-
mą. Jūs galite pilnai pasisti-
kėti mūsų patarnavimu įkl
visų smulkmenų laidojimo
reikaluose.

Joseph C. Lubin
Funeral Director
Telefonas: 268-5185

LIETUVOS KANKLĖS

Pirmoji lietuviškam pasauly kanklių muzikos plokštelė, įgrotą Vysk. M. Valančiaus mokyklos Clevelande kanklių ansamblio, vadovaujamo Onos Mikulskienės. Kaina JAV:

Stereo \$4.95 • Hi-Fi \$3.95

Užsienyje užsiskant reikia pridėti persiuntimo išlaidas
Užsiskayti galima siunčiant pinigų adresu:

TAUTINIS KANKLIŲ ANSAMBLIS

19700 Renwood Avenue Tel. 486-4942 Euclid, Ohio, 44119